

nova Delavska enotnost

številka 2 / letnik 62 / Ljubljana, 17. januar 2003

Glasi

Zveze Svobodnih Sindikatov Slovenije

Socialni sporazum nastaja

Pravna varnost bo boljša

Pogajanja o socialnem sporazumu prehajajo v zaključno fazo. Ta teden so pogajalci obdelali pravno varnost zaposlenih in še nekatera druga vprašanja. Pogajanja naj bi končali do konca meseca in če ne bo večjih nesoglasij, bo nov socialni sporazum podpisan že v februarju.

Pogajalci so veliko besed namenili različnim oblikam izvensodnega poravnavanja sporov. Menili so, da bi država morala kaj narediti, da bi se pri reševanju delovnih kolektivnih sporov, še posebej kolektivnih, bolj uveljavile arbitraže. Kot nam je povedal Dušan Semolič, bi to lahko razbremenilo preobremenjena delovna in socialna sodišča, poleg tega bi zmanjšalo tudi stroške nasprotnih strank.

Pogajalci so se, da bi ljudi bolj usmerili k arbitražam, dogovorili, da bo država plačevala stroške predsednikov arbitraž. Denar za to bo šel iz sredstev, namenjenih za delo ekonomsko-socialnega sveta. Pogajalci so v sporazum še zapisali, da mora država poenostaviti sodne postopke. To je nujno zlasti zaradi novega zakona o delovnih razmerjih, ki bo verjetno pove-

čal število delovnih sporov. Država bo morala zagotoviti tudi dodatno usposabljanje sodnikov na delovnih in socialnih sodiščih, še posebej v zvezi z vsebino zakona o delovnih razmerjih. Po socialnem sporazumu bodo inšpekcije za delo dolžne sindikate obveščati o ugotovitvah in ukrepih priti delodajalcem.

Pogajalska skupina je sprejela tudi predlog predstavnikov ZSSS, da mora država več narediti za usposabljanje sodnikov porotnikov. Porotniki namreč opozarjajo, da so po izvolitvi v to funkcijo prepuščeni sami sebi. Prav nihče jih ne uvaja v zahtevno in odgovorno delo, ki ga v tej funkciji opravljajo ves mandat.

Če bodo dogovori pogajalcev obveljali, bodo podpisniki socialnega sporazuma vsako leto pripravili vsak svoje poročilo o njegovem izvajanju. Ekonomsko-socialni svet naj bi ta poročila obravnaval vsako leto aprila. Če bodo socialni partnerji ugotovili, da obveznosti iz podpisanega sporazuma kdo ne spoštuje, bodo lahko zahtevali takojšnjo obravnavo tega vprašanja.

Referendum o ob nedeljah odprtih trgovinah

Sindikat delavcev trgovine Slovenije se je na seji ta teden odločil za pripravo referenduma, na katerem bodo volivci odločali o tem, da bi bile trgovine odprte od ponedeljka do sobote, ob nedeljah pa praviloma zaprte. Sindikat se je za to potezo odločil, ker delodajalci niso pokazali nobene pripravljenosti, da bi delo v neugodnem delovnem času ustrezno plačali.

Več o tem na strani 4, odmev združenja za trgovino pri GZS na strani 12

Tiskovna konferenca vodstva ZSSS o zakonu o delovnih razmerjih

Najpomembnejša sindikalna naloga so kolektivne pogodbe

Stran 2

Podružnica SKEI Litostroj EI

vabi

na protestni shod

Shod bo 28. januarja ob 15,30 pred bivšo upravno stavbo Holdinga Litostroj v podporo delavcem, ki že štiri leta čakajo na poplačilo terjatev do Holdinga Litostroj.

Janez Starman, predsednik

Delavkam invalidskega podjetja Inpod iz Otiškega Vrha je prekipelo in so ta ponedeljek ustavile delo (poročamo na strani 3). Ker jih je delodajalec v sredo izprl iz tovarne, so stavkale pred tovarniško ograjo. O reševanju njihovih problemov več v prihodnji številki.

Davek na dobiček ogroža dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje

Dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje mora biti stimulatивно za delavce in delodajalce ter oproščeno vseh davkov, kar mora biti jasno in nedvoumno določeno v predpisih. V Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije smo še posebej pozorni na obdavčevanje dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja prek davka na dobiček pravnih oseb.

Pravilnik o davčno nepriznanih odhodkih davčnega zavezanca, objavljen v Uradnem listu RS št. 3/03, v 5. členu določa, da se za davčno priznano odhodke ne štejejo ugodnosti, ki jih delavcem zagotavlja delodajalec, med drugim tudi premije

za dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje in druge zavarovalne premije.

Ta določba pravilnika lahko po našem mnenju povzroči nezadovoljstvo med zaposlenimi in resno ogrozi uveljavitev prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Zato Zveza svobodnih sindikatov Slovenije poziva ministra za finance, naj javno pojasni to določilo pravilnika o davčno nepriznanih odhodkih davčnega zavezanca. Takšno pojasnilo bo omogočilo nemoteno uveljavljanje dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.

Mag. Dušan Semolič, predsednik ZSSS

Na prvi tiskovni konferenci vodstva v letošnjem letu je Gregor Miklič govoril o prizadevanjih ZSSS, da bi sindikalne zaupnike usposobila za uresničevanje novega zakona o

Tiskovna konferenca vodstva ZSSS o zakonu o delovnih razmerjih

Najpomembnejša sindikalna naloga so kolektivne pogodbe

delovnih razmerjih. Po njegovih besedah je na različnih seminarjih že sodelovalo več kot 2000 sindikalnih zaupnikov. Seminarje bodo ZSSS in sindikati iz njene sestave organizirali tudi letos. Večina sindikalistov tako že ve, kaj jih pri zakonu čaka in kakšne so njihove naloge. Ker se predstavniki ZSSS o najbolj spornih določbah pogovarjajo z delodajalci, ni mogoče pričakovati, da bi pri izvajanju zakona prišlo do velikih nesoglasij. Dušan Semolič pa je opozoril na dolžnost države, da sodiščem omogoči sojenje v razumnih rokih, saj bo sodna praksa dopolnjevala sprejeti zakon.

Zakon o delovnih razmerjih določa minimalni obseg pravic, delavce in delodajalce pa napotuje k sklepanju kolektivnih pogodb, s katerimi lahko sporazumno uredijo višjo raven pravic. Ker je takšna praksa že sedaj, naj bi tako bilo tudi v prihodnje. Zakon pa ne ureja vseh pravic, saj sicer kolektivne pogodbe ne bi bile več potrebne.

Komisija za razlago splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti je že sklenila, da velik del določb iz splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti velja še naprej. Sindikati znajo sklepati kolektivne pogodbe, zakon pa sprejemajo poslanci. Če so pravice v zakonu urejene drugače kot v kolektivni pogodbi, veljajo za delavce določbe, ki so zanje ugodnejše. Delovna razmerja pa so po Mikliču dvostranska in delodajalec sam ne more določiti vsebine pogodbe o zaposlitvi. Če je v podjetju sindikat organiziran, delodajalec delovnih razmerij tudi ne sme urejati z enostranskim aktom, na primer s pravilnikom. Delodajalec pa bo lahko sam sprejel na primer splošni akt o organizaciji in sistematizaciji.

Največ problemov pri izvajanju zakona o delovnih razmerjih bo zaradi tega, ker zakon o kolektivnih pogodbah še ni sprejet. Zakon o delovnih razmerjih namreč ne določa vsebine kolektivnih pogodb, ki jo bo določil zakon o kolektivnih pogodbah.

Do težav bo prihajalo v primerih, ko bodo de-

lodajalci želeli delovna razmerja urejati enostransko. Delodajalcev v Sloveniji je kar 140.000 (veliko jih zaposluje le enega ali dva delavca) in med njimi je veliko neobveščenih. To je po Mikličevih besedah problem funkcioniranja slovenske pravne države. Ker pri malih delodajalcih sindikati praviloma niso organizirani, bi z novim zakonom zaposlene morala seznaniti država. Nekatere razvite države (Nemčija, Italija ...) to delajo. Glavne zakone so za tuje delavce tiskale celo v slovenskem in drugih jezikih.

Miklič je obveščen o številnih delodajalcih, ki skušajo delavce prepričati o sklenitvi nove pogodbe o zaposlitvi. To ni potrebno, saj dosedanje pogodbe veljajo še naprej. Nove pogodbe je treba skleniti le v podjetjih, ki spreminjajo organizacijo. Če v organizaciji pride do spremembe, je delodajalec dolžan delavcem pogodbe odpovedati in jim v podpis ponuditi nove. Sklepanje novih pogodb o zaposlitvi pa je problematično tudi zaradi tega, ker njihova vsebina še ni dogovorjena. Miklič meni, da bo v njej treba združiti vsebino zakona o delovnih razmerjih in vsebino kolektivne pogodbe. Pričakovanja nekaterih delodajalcev, da bodo lahko po uveljavitvi novega zakona delovne knjižice kar delili, so se izjalovila. Delavca morajo namreč vnaprej pisno

obvestiti, da lahko pride do odpustitve. Vsako odpuščenje pa morajo delodajalci utemeljiti, kar na pamet ne morejo odpustiti nikogar.

Največ kršitev zakonodaje in kolektivnih pogodb je bilo po ugotovitvah inšpekcije povezanih z delovnim časom. Po novem zakonu bo to vprašanje še zahtevnejše, saj zakon omejuje možnosti prerazporejanja delovnega časa. Delodajalcem tudi nalaga, naj prerazporejene ure praviloma poravnajo v šestih mesecih.

Po Mikličevih besedah po novem zakonu ni več tolikšne potrebe po sklepanju pogodb o zaposlitvi za določen čas, saj zakon omogoča odpuščenje. Ker pa so številni delodajalci prepričani, da je delo za določen čas temeljni način zaposlovanja, je prav verjetno, da se temu načinu ne bodo hoteli odpovedati. Le aktivni sindikati bodo lahko preprečevali takšna ravnanja delodajalcev. Izvnanje novega zakona pa bo nadzirala tudi posebna komisija, oblikovana pri ekonomsko-socialnem svetu.

Najpomembnejša naloga sindikatov je po Mikliču sklepanje novih kolektivnih pogodb in usklajevanje že sklenjenih in še veljavnih pogodb. Kakovost novega zakona je prav v tem, da socialne partnerje napotuje k pogajanjem, kjer morajo usklajevati različne in tudi nasprotno interese. Nujno bo uskladiti zlasti kolektivne pogodbe dejavnosti, ki naj bi postale še pomembnejše kot dosedaj. O vsebini teh pogodb se bodo dogovorile pogodbene stranke, ki bodo ocenile, kaj je zanje najpomembnejše.

O splošni kolektivni pogodbi, ki je nekakšna mati vseh kolektivnih pogodb, so mnenja različna. Delodajalci večinoma menijo, da jo je treba ohraniti in v njej ohraniti najpomembnejše rešitve. ZSSS meni, da so kolektivne pogodbe dejavnosti temelj bodoče ureditve. Sindikati dejavnosti so za njihovo sprejemanje dovolj usposobljeni. ZSSS bo novo splošno kolektivno pogodbo sprejela le, če bo z njo enotno urejeno kako skupno vprašanje – morebiti arbitražno reševanje kolektivnih sporov.

Po Mikličevih besedah se zaradi novega zakona o delovnih razmerjih število brezposelnih ne bo povečalo, čeprav so številni delodajalci čakali na njegovo uveljavitev. Med njimi so tudi takšni, ki so odpuščenje odložili na čas po uveljavitvi novega zakona. Morebitna odpuščenja tako ne bodo sad novega zakona, ampak ekonomskih in drugih problemov pri delodajalcu.

Dušan Semolič je k temu dodal, da bo za življenje zelo pomembna sodna praksa, ki bo dopolnjevala zakonske določbe, zakon namreč ni vsega predpisal. Za delavce, ki se bodo obračali na sodišča, bo zelo pomembno, da bodo hitro dobili odločbe. Semolič je prepričan, da je država dolžna ustvariti dobre pogoje za učinkovito delo sodišč.

Delavkam v invalidskem podjetju Inpod v Otiškem Vrhu je prekipelo

V invalidskem podjetju Inpod v Otiškem Vrhu, ki daje delo 235 delavkam in delavcem, se je na začetku tega tedna začela stavka. Stavkovni odbor je stavko napovedal že za 6. januar, vendar je zaposleni niso mogli izvesti, ker so 27. decembra lani prejeli sklepe o napotitvi na kolektivni dopust od 6. do 20. januarja. Pri sprejemanju te odločitve se je vodstvo podjetja izgovarjalo na zamude pri dobavi repromaterialov in težave z dobavo energije. Prejšnji teden je vodstvo podjetja poklicalo nazaj na delo okoli 70 delavk, ki so začele stavkati. Vse druge delavke in delavci so še vedno na kolektivnem dopustu.

Po besedah predsednice sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije (STUPIS) v podjetju in predsednice stavkovnega odbora **Alenke Vaukan** delavke in delavci, med katerimi je več kot 40 odstotkov invalidov, terjajo izplačilo drugega dela novembrske plače. Prvi del v višini 30. 000 tolarjev so zaposleni prejeli konec lanskega decembra. »Tokrat bomo vztrajali do konca. Dokler nam vodstvo podjetja ne bo izplačalo preostanka novembrskih plač, se ne bomo vrnili na stroje,« pravi Vaukanova.

Sicer pa podjetje Inpod zaposlenim ne dolguje samo drugega dela novembrske plače, dolguje jim tudi regres za letni dopust za leto 2001 in 2002 in jubilejne nagrade od avgusta leta 2001 do danes. Delavkam in delavcem, ki so se po avgustu 2001 upokojili, pa dolguje tudi odpravnino, pojasnjuje Vaukanova. Po njenih besedah se podjetje srečuje z velikimi težavami že od sredine predlanskega leta. Težave pa na svojih ramenih najbolj občutijo delavke in delavci, saj prejemajo plače zelo neredno, poleg tega pa so plače izredno skromne. Večina delavk v proizvodnji prejema minimalne plače ali nekaj tisočakov več. Ker še niso prejeli novembrskih plač, so nekatere delavke in delavci v njihove družine že v zelo hudem socialnem položaju. Še posebej hudo je tistim družinam, kjer sta v Inpodu zaposlena oba zakonca. Mnogi od zaposlenih nimajo denarja za plačilo mesečnih položnic, nekatere komunalna podjetja pa jim na pisne prošnje za odlog plačila zaradi višjih vzrokov, na katere sami nimajo vpliva, doslej niso niti odgovorili. Nekatere delavke, ki so v Inpodu redno zaposlene in prizadevno delajo, so se bile zaradi nerednega izplačevanja skromnih plač prisiljene zateči po

pomoč celo na center za socialno delo in na Rdeči križ, kjer so jim pomagali z brezplačnimi paketi, ki so sicer namenjeni brezdomcem in brezposelnim brez denarnega nadomestila ter drugim socialno ogroženim. Žalostno, vendar resnično!

Stavkajočim po strokovni plati pomagata območni odbor STUPIS-a na Koroškem in tamkajšnja območna organizacija ZSSS, v četrtek pa delavke in delavci Inpada pričakujejo tudi obisk predsednika STUPIS-a in državnega svetnika **Antona Rozmana**. Pričakujejo tudi, da bo kaj ukrenilo tudi ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki bi moralo bedeti nad delom in poslovanjem invalidskih podjetij. Nenazadnje je to minister za delo nedavno povedal, da je tudi zaradi podpore ministrstva Inpod že rešen.

»Delavkam in delavcem je enostavno prekipelo,« pravi Vaukanova. »Težave v podjetju, ki jih na svoji koži najbolj občutimo zaposleni, trajajo že predolgo. Res je, da je bil ekonomski položaj zaposlenih v podjetju kdaj v preteklosti celo hujši, vendar smo takrat še verjeli, da se bodo stvari z odpovedovanjem in pomočjo države obrnile na bolje. Zdaj pa delavke in delavci vodstvu podjetja ne verjamejo več na besede, saj smo bili prevečkrat izigrani. Prepričajo nas lahko samo še podpisane pogodbe in dejanja.«

Zaradi razmer v Inpodu je zaskrbljen tudi sekretar območnega odbora STUPIS-a in sekretar območne organizacije ZSSS **Lojze Raško**, ki opozarja, da je ravnanje delodajalca tudi nezakonito, saj je v nasprotju z novim zakonom o de-

lovnih razmerjih, ki je začel veljati na začetku leta. »Delodajalec po veljavnem zakonu delavcev ne more poslati ne na kolektivni dopust in ne na čakanje s 70-odstotnimi plačami,« poudarja. »O kršitvah smo že obvestili inšpekcijo za delo. Upam, da bo ažurno ukrepala.«

Raško pričakuje, da bo delovna inšpekcija razveljavila odločbe o dopustu in da se bodo delavke in delavci v kratkem vrnili na delo.

Ob sedanjih težavah v Inpodu Raško opozarja, da je sindikat vodstvu podjetja leta 2001 pomagal pri premagovanju težav, zato je neustrezen odnos delodajalca do delavcev in sindikata še toliko bolj nerazumljiv.

Vodstvo Inpada in STUPIS v podjetju sta pred časom podpisala sporazum o zagotavljanju socialnega miru. Z njim so se dogovorili, da bo podjetje plače za pretekli mesec izplačalo najkasneje do 28. v tekočem mesecu. Ker je vodstvo podjetja sporazum velikokrat prekršilo, so na začetku stavke v sindikatu ugotovili, da sporazum ne velja več. Tako bo moralo vodstvo podjetja zdaj spoštovati panožno kolektivno pogodbo. V skladu z njo je zaposlenim dolžno izplačati plače za pretekli mesec do 18. v tekočem mesecu. Vodstvo Inpada mora zato zaposlenim decembrske plače po kolektivni pogodbi izplačati do 18. januarja.

»Delavke in delavci Inpada zahtevamo samo to, kar smo si že zaslužili in kar nam pripada,« pravi Vaukanova. »Brez plač ne moremo preživljati sebe in svojih družin ter delati!«

T. K.

Solidarnostne pomoči in dohodnina

V Uradnem listu št. 113/02 je objavljen Pravilnik o določitvi odpravnin zaradi prenehanja delovnega razmerja iz operativnih razlogov za izvajanje zakona o dohodnini in zakona o prispevkih za socialno varnost. V tretjem členu je med drugim naslednje določilo:

»Za enkratne denarne pomoči po posebnih predpisih se štejejo tudi enkratne solidarnostne pomoči, ki jih sindikat izplačuje svojim članom z namenom nudenja materialne pomoči v primerih socialne ogroženosti ter v primerih reševanja izjemnih razmer (kot so smrt, elementarne in druge nezgode), če so izplačane pod pogoji, ki so določeni z aktom, ki ga sprejme sindikat dejavnosti.«

Izplačila solidarnostnih pomoči, ki jih svojim članom izplačuje sindikat, torej niso obdavčena. Pogoj za neobdavčitev je, da se solidarnostne pomoči izplačujejo v skladu z aktom, ki ga sprejme sindikat. Po naših informacijah je večina sindikatov dejavnosti, povezanih v ZSSS, sprejela pravilnike o izplačevanju solidarnostnih pomoči. Na njihovi podlagi lahko svojemu članu izplača solidarnostno pomoč bodisi sindikat dejavnosti, bodisi območna organizacija in tudi organizaci-

ja sindikata v podjetju. Pri izplačilu pomoči se mora dajalec sklicevati na akt sindikata dejavnosti in kriterije, določene v tem aktu. Prav zaradi tega predlagamo sindikatom dejavnosti, naj svoje akte o dodeljevanju solidarnostnih pomoči posredujejo območnim organizacijam sindikata in sindikatom v podjetjih in zavodih.

Sindikati dejavnosti, ki še niso sprejeli aktov o dodeljevanju solidarnostnih pomoči, naj jih sprejmejo čim prej. Če jih ne bodo sprejeli, bodo njihove solidarnostne pomoči obdavčene in bodo morali voditi evidenco izplačil. Podatke o izplačanih solidarnostnih pomočeh in obračunanih davkih bodo morali ob koncu leta posredovati Dursu in vsakemu prejemniku posebej. Izplačila solidarnostnih pomoči niso obdavčena, le če so izplačana pod pogoji iz citiranega pravilnika. V davčnem postopku velja načelo, da je obdavčeno vse, za kar ni izrecno navedeno, da je davka oproščeno.

Pogoj za oprostitve dohodnine je izplačilo solidarnostne pomoči pod pogoji, ki jih določa pravilnik. Tudi sprejetje akta o izplačilu solidarnostnih pomoči na ravni ZSSS po našem mnenju ni zadosten pogoj, da bi bile solidarnostne pomoči sindikatov oproščene dohodnine.

Brane Mišič

Na vprašanje, ali bo pri sklepanju delovnih razmerij še naprej veljalo načelo, vzemi ali pusti, je Miklič odgovoril, da zakon omogoča uveljavljanje trga dela. Če bo za določeno delo sto ali več kandidatov, bo delodajalec lahko ponudil tudi minimum in kdo od kandidatov bo to sprejel. Če pa je kandidat en sam, bo lahko veliko bolj vplival na vsebino pogodbe o zaposlitvi.

Kot je ob koncu tiskovne konference zagotovil sekretar ZSSS Milan Utroša, bodo strokovnjaki ZSSS spremljali vsa vprašanja, povezana z novim zakonom o delovnih razmerjih. Sproti bodo reagirali na morebitne probleme in poskuse delodajalcev, da bi določbe zakona izkoristili sebi v prid.

Franček Kavčič

Razširjena seja republiškega odbora SDTS

Enotno za referendum proti nedeljskemu delu

Republiški odbor SDTS v razširjeni sestavi je ta torek obravnaval položaj v zvezi s pogajanjem o povečanju dodatkov za delo v neugodnem delovnem času. Seznanil se je tudi s prizadevanji vodstva sindikata, da bi prek ministrstva za gospodarstvo vplivalo na vsebino obrazca, s katerim bodo trgovci prijavljali nedeljski obratovalni čas. Razpravljalci so zelo enotno menili, da se mora sindikat vrniti k prvotno postavljenemu cilju, omejiti nedeljskega in prazničnega dela. Ob teh dneh naj bi bile odprte le dežurne trgovine.

O pogajanjih in aktivnostih so uvodoma poročali Franci Lavrač, Ladislav Rožič in Sandi Bartol. Rožič je menil, da 13 krogov trajajoča pogajanja stojijo na mestu. Sindikalni pogajalci, čeprav so za pogajanja dobro pripravljeni, ne morejo z glavo skozi zid. Na drugi strani mize sedijo gospodje, ki mesečno zaslužijo veliko več kot trgovke v vsem letu. Menil je tudi, da igra Konfederacija 90 umazano igro. Z njo se ni bilo mogoče dogovoriti niti o odstotku dodatka za nedeljsko delo, kar je za delodajalce podlaga za zahtevo, naj se sindikati najprej uskladijo med seboj. Delodajalci so bili pripravljeni pristati le na 60-odstotni dodatek, kar ne zadošča niti za nakup vozovnic za vožnjo na delo. Po Rožičevih be-

za obrazec, s katerim naj bi trgovci prijavljali nedeljsko obratovanje. Vendar je na pogovor z delodajalci povabila vse sindikate in tudi ona menila, naj se sindikati najprej uskladijo med seboj. Lavrač je menil, da umazano igro igra tudi ministrstvo. Tudi on je menil, da je zbiranje podpisov za referendum edina prava možnost. Sindikat se pri tem ne sme ustrašiti Jankovičevih (predsednik Mercatorjeve uprave) groženj, da bodo trgov-

di sami sprožajo nesoglasja med sindikati. Zavzel se je za referendum, čeprav bi pomenil kľofuto parlamentarni demokraciji.

Prvi razpravljalcev Ladi Kaluža, sekretar območne organizacije ZSSS Celje, je menil, da se mora sindikat vrniti k prvotnemu cilju – šestdnevnu delovnemu tednu in ob nedeljah praviloma zaprtim trgovinam. Hkrati s tem je SDTS sprejel tudi stališče, da mora biti nedeljsko delo tako drago, da se trgovcem to ne bo splačalo. Zaradi tega se je Kaluža zavzel za čimprejšnji referendum, s katerim bo sindikat ohranil kredibilnost med članstvom. Po besedah Cirila Seška iz podjetja Vele Domžale članstvo pričakuje, da bo sindikat kaj naredil. Cilj sindikata ne sme biti večje plačilo za nedeljsko delo, ampak na ta dan zaprte trgovine. Tudi Drago Ivanič iz Murske Sobotne je menil, da naj bi bile trgovine odprte od ponedeljka do sobote, ob nedeljah pa naj bi delale le dežurne trgovine. Nevenka Rajhman iz Mercatorja Gorenjska se je zavzela za dobro pripravo referenduma. An-

Člani republiškega odbora so enotno glasovali za referendum proti nedeljskemu delu.

sedah ne drži, da bi zahtevani večji dodatek za nedeljsko delo trgovcev povzročil gibanje tudi v drugih delih gospodarstva in v javnem sektorju. Dodatki so namreč marsikje že višji, kot zahteva SDTS. Delodajalci pa hkrati, ko ne pristajajo na povečanje dodatkov in osnovnih plač, trdijo, da so izplačane plače praviloma nad ravni, določeno s kolektivno pogodbo. Rožič je zaključil z mnenjem, da se mora sindikat odločiti za zbiranje podpisov za referendum. Menil je tudi, da bodo ljudje sindikat večinoma podprli.

Lavrač je govoril zlasti o obnašanju ministrstva za gospodarstvo. Ministrica je bila takoj pripravljena prisluhniti vodstvu SDTS, ko ji je predlagalo, naj poseže v pogajanja in ko je šlo

nil je tudi možnost, da bi sindikat počakal na objavo obrazca prijave obratovalnega časa. Če bi ministrstvo sprejelo sindikalno zahtevo, naj o nedeljskem obratovanju zaposleni odločajo s tajnim glasovanjem, bi sindikat s svojo zahtevo vsaj deloma uspel.

Bartol je menil, da je obratovalni čas postal politično vprašanje. Sindikat, ki je začel aktivnosti za omejitev nedeljskega obratovanja, sedaj iz tega ne more izstopiti. Izrazil je razočaranje nad državo, ki bi morala zagotoviti pravni red in zaščititi šibkejšega, to pa so trgovke in trgovci. Namesto tega se je oblast postavila le na stran kapitala. Za obnašanje delodajalcev pa je dejal, da nedeljskega dela očitno nočejo ustrezno plačati in zaradi tega tu-

O rezultatih pogajanj z delodajalci in ministrstvom za gospodarstvo sta uvodoma govorila tudi Franci Lavrač in Sandi Bartol.

ci zaradi tega delavce odpuščali in jih pošiljali na sindikat. Lavrač je omenil tudi možnost, da sindikat pristane na ponudbo delodajalcev in zahteva takojšnje nadaljevanje pogajanj. Ome-

drej Kranjc iz območne organizacije ZSSS Velenje je menil, da bi SDTS moral k pripravi na referendum povabiti tudi druge sindikate. Boris Franjkovič iz območne organizacije ZSSS Ptuj pa je menil, da mora SDTS v referendum iti kar sam.

Po tej razpravi je Bartol predlagal republiškemu odboru, naj sprejme sklep o začetku priprav na referendum. Za izvedbo te naloge bo republiški odbor takoj imenoval tudi poseben štab. Člani republiškega odbora so sklep soglasno podprli. Menili so tudi, da vanj ne kaže zapisati vsega, ampak cilj – dela proste nedelje (odprte naj bi bile le dežurne trgovine). K pripravi na zbiranje podpisov in k oblikovanju referendumskega vprašanja pa bo SDTS povabil tudi pravne in druge strokovnjake. Člani republiškega odbora so še menili, da bodo s prizadevnim delom kljub nagajanjem delodajalcev podpise uspeli zbrati. Opogumljajo jih tudi rezultati javnomnenjskih anket, v katerih ljudje v veliki večini menijo, da ni treba, da so trgovine odprte tudi ob nedeljah.

Konferenca Evropske sindikalne akademije

Evropski sindikati se izobražujejo za združevanje

Slovenija je na Brdu pri Kranju prvič gostila dvodnevno konferenco Evropske sindikalne akademije (ETUCO), ki kot splošno-izobraževalno telo deluje v okviru Evropske konfederacije sindikatov (EKS). Zveza svobodnih sindikatov je kot edina slovenska članica EKS pomagala pri organizaciji tega pomembnega dogodka, ki se ga je udeležilo preko 70 sindikalistov iz kar 26 evropskih držav.

Prvi je, kot predstavnik gostitelja, zbrane pozdravil predsednik ZSSS **Dušan Semolič**. Govoril je o pomenu vstopa Slovenije v Evropsko unijo in o možnostih in priložnostih, ki se s tem odpirajo za naše delavke in delavce.

Jean Lapeyre, Dušan Semolič in Jeff Bridgford so bili prvi govorniki na konferenci.

Poudaril je, da vstop Slovenije v EU ne more biti sinonim za skrčenje delavskih in socialnih pravic in za porast brezposelnosti. Določen realizem je potreben, je še dejal, dragocene pa so tudi izkušnje naših sosedov. Za nas sta pomembna krepitev in razvoj gospodarstva in s tem standarda delavcev. Udeležencem je povedal, da smo se v Sloveniji že srečali z različnimi obrazi globalizacije ter poskusi zmanjševanja delavskih in socialnih pravic. ZSSS, pa tudi drugi slovenski sindikati, nismo pripravljeni čakati na odločitve politikov in bankirjev, ampak želimo dati odgovore na to, kakšna bo Slovenija jutri. Moč sindikatov je po njegovih besedah velika, še močnejši pa so sindikati, če so združeni. V vsaki evropski državi delujejo sindikati in med sabo morajo biti solidarni. Dejal je še, da v Sloveniji s pridom izkoriščamo sodelovanje evropskih sindikatov in uporabljamo mnoge izkušnje in znanje, ter poudaril, da želimo ohraniti veliko stopnjo solidarnosti.

Jean Lapeyre, namestnik generalnega sekretarja EKS, je zbranim spregovoril o značilnostih delovanja sindikatov v Evropi prostoru, ki ni le območje proste trgovine, ampak tudi

območje demokracije, postalo pa naj bi tudi območje miru in gospodarskega napredka. Vstop desetih držav v Unijo prinaša za vse članice in kandidatke velike spremembe. Te države so vložile velike napore, da bi jih Unija sprejela v svoje članstvo, in v teh naporih je sindikat igral veliko vlogo kot socialni partner. Po njegovih besedah pa je največja odgovornost v rokah vlad. Teh ne sme skrbeti le za finančna sredstva, ampak predvsem za državljane, ki jim morajo razložiti, zakaj je pomembno vključiti se v EU, in jih na spremembe pripraviti. Socialni dialog in pomembnost kolektivnih pogajanj na vseh ravneh naraščata, ko zaradi tranzicije naraščajo socialni in delavski problemi. Poudaril je, da je potrebno razvijati socialni dialog med partnerji že zdaj, da bomo pripravljeni dočakati leto 2004. Tu narašča tudi vloga sindikalnega povezovanja in uče-

nja na izkušnjah med evropskimi sindikati, skupaj s finančno podporo projektom, ki jih Evropska komisija daje državam, da bi lažje razvile socialni dialog med partnerji. Pri tem je pomembna vloga ETUCA, ki ne želi prodajati izdelanih modelov in ne sme biti pokroviteljska, kajti vsi se učimo in postajamo s tem bogatejši. Države, ki vstopajo v EU, bodo morale biti pripravljene na učenje iz izkušenj drugih držav s podobnimi težavami. Slovenija bi se po njegovih besedah lahko učila iz izkušenj Portugalske in Irske, čeprav je od slednje bolj pripravljena, saj ima višji BDP in večjo blaginjo, kot ga je imela Irska, ko je vstopala v EU.

Jeff Bridgford, direktor ETUCA, je spregovoril o dosedanjih in bodočih projektih akademije, v katere so vključene vse države, katerih sindikati so člani EKS. ETUCO tako organizira in usklajuje sindikalna izobraževalna

nja na evropski ravni, svetuje in pomaga pri izobraževalni dejavnosti na nacionalnih ravneh ter izdaja učna gradiva in različne publikacije. Povedal je, da so se na to konferenco pripravili tako, da so povprašali vse udeležence, kakšne so njihove želje. **Yuliya Simeonova** je rezultate in potek te ankete še dodatno razložila in opredelila vlogo ETUCA in njegovih virov za izobraževanje. **Gheorghe Simion** je podrobno predstavil posamezne projekte, njihove cilje, partnerje in promotorje ter načine financiranja.

Udeleženci konference so nadaljevali delo v skupinah. Prva se je ukvarjala z učenjem na daljavo kot posebno obliko in je bila namenjena zlasti vodjem izobraževanja. Druga skupina se je seznanjala s pripravami na evropsko integracijo in v njej so bili predstavljeni za nas zelo zanimivi projekti o vlogi sindikatov v zaključni fazi procesa vstopanja v Unijo, o socialni politiki, človekovih pravicah, industrijskem razvoju, predstavljen pa je bil tudi primer priprave Turčije na širitve EU. Udeleženci tretje skupine so pregledali strategije pogajanj z vidika razvoja kolektivnih pogajanj, novih sistemov in njihove fleksibilnosti. Sindikalno delovanje preko meja je bila tema četrte skupine. V njej so razpravljali tudi o beguncih in imigrantih, o koridorjih ter transportni politiki. Do konca prvega dne so se udeleženci seznanili še z viri za izobraževalna gradiva o širitvi EU in z multilateralimi izkušnjam.

Sobota je na Brdu minila v znamenju izobraževalnih projektov Vzhod-Zahod. Udeleženci so, tokrat v sedmih skupinah, pregledali do-

Udeleženci konference so bili iz sindikatov članov EKS. Med njimi sta bila tudi naša predstavnika Metka Roksandić in Pavle Vrhovec.

sedanje izkušnje s temi projekti, spoznali nove pristope in priprave na nove izobraževalne projekte. Teme, kot so evropska socialna politika, socialni dialog in kolektivna pogajanja, mobilnost, nove kompetence evropskih sindikatov, pridobivanje mladih, uporaba informacijskih tehnologij in sodelovanje dejavnosti za evropsko združevanje, so pritegnile vse udeležence. Ti so na koncu ugotovili, da je bila konferenca uspešna. Direktor ETUCA, **Jeff Bridgford** je ob zaključku predstavil še izobraževalne načrte, ki jih pripravlja akademija, da bi se sindikalne organizacije bolje pripravile na nove evropske razmere.

Mojca Matoz

Člani SKVNS o novem zakonu o delovnih razmerjih

Novi zakon je sindikatu prinesel nove naloge

Na začetku leta je začel veljati novi zakon o delovnih razmerjih. Številni sindikati dejavnosti so že lani v drugi polovici leta pripravili za svoje sindikalne zaupnike seminarje, na katerih so jih seznanili z določili novega zakona. Takšen seminar je organiziral tudi **Sindikat komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije (SKVNS)**. Nekatere udeležence smo povprašali, kaj menijo o novem zakonu in s kakšnimi problemi se bodo srečevali pri njegovem uresničevanju v praksi.

Nove naloge za sindikalne zaupnike

Marko Vidic,
Infrastruktura
Bled

Novi zakon o delovnih razmerjih je posebej odgovorne in pomembne naloge naložil na ramena sindikalnih zaupnikov v podjetjih in zavodih. Verjetno teh nalog mnogi sindikalni zaupniki, vsaj na začetku, ne bodo zmogli sami in bodo potrebovali pomoč sindikalne službe za pravno pomoč. Doslej je denimo na našem območju sindikalna služba pravne pomoči delovala dobro in uspešno, poslej pa bo verjetno mnogo bolj obremenjena, prav tako pa bo imela mnogo manj časa za pripravo različnih ugovorov oziroma tožb, saj so pritožbeni roki po novem krajši. Zato se bomo morali v sindikatih čim bolj organizirati, da bomo zmogli vse naloge, ki jih ima sindikat po novem zakonu.

vala dobro in uspešno, poslej pa bo verjetno mnogo bolj obremenjena, prav tako pa bo imela mnogo manj časa za pripravo različnih ugovorov oziroma tožb, saj so pritožbeni roki po novem krajši. Zato se bomo morali v sindikatih čim bolj organizirati, da bomo zmogli vse naloge, ki jih ima sindikat po novem zakonu.

Kako preprečiti izigravanje zakona?

Romana Deželak,
Javno podjetje
Komunala Laško

V novem zakonu o delovnih razmerjih so nekatere delavske pravice dobro urejene, zlasti zaradi pravnega reda v Evropski uniji, ki se mu želi Slovenija približati. Po drugi strani pa daje zakon nepoštenim delodajalcem veliko možnosti za izigravanje delavskih pravic. Sama sem zaskrbljena zaradi tega, ker v podjetju ni več pritožbenega organa, kamor bi se delavec lahko pritožil. Tako bo moral delavec, ki bo menil, da so mu v podjetju storili krivico, pravico takoj začeti iskati izven podjetja. Za takšen korak se delavci težje odločijo. Poleg tega pa naše sodstvo na to še ni pripravljeno, zato se lahko zgodi, da se bodo čakalne dobe na sodiščih še povečale. Za delavce je zdaj postalo tudi zelo pomembno, ali so člani sindikata ali ne. V nekaterih primerih se bo

sindikat lahko zavzel samo za pravice svojih članov, za zaščito nečlanov pa nima več pravnega naslova. Sicer pa je zdaj najbolj pomembno, da določila zakona čim bolj spoznamo in se jih naučimo vsi socialni partnerji – od delodajalcev do delavcev.

Poleg uresničitve novega zakona o delovnih razmerjih v praksi pa je na poti v Evropsko unijo pomembno tudi izboljšati plačni sistem, saj slovenske plače krepko zaostajajo za plačami v Uniji. Za polni delovni čas bi moral vsak delavec zaslužiti toliko, da bi lahko normalno preživel sebe in svojo družino. Pri nas pa še vse preveč delavcev na žalost prejema minimalne plače. Na tem področju čakajo sindikat vsaj tako pomembne naloge kot na področju uresničevanja novega zakona o delovnih razmerjih.

Minimalne pravice delavcev so uzakonjene

Marija Fajfar,
Komunala
Sevnica

Zadnji čas je, da je začel v Sloveniji veljati novi zakon o delovnih razmerjih. Zdaj se natančno ve, kakšne so minimalne pravice, ki jih mora delodajalec zagotoviti vsakemu delavcu. Mnoga določila zakona pa bodo svojo pravo vsebino dobila šele v soočanju s prakso. V zvezi s tem bo pomembna sodna praksa, zato bi sodišča spore v zvezi z izvajanjem novega zakona morala reševati prednostno. Uresničevanje in izvajanje novega zakona bo zahtevno in bo terjalo svoj čas, še zlasti pa veliko izobraževanja in usposabljanja vseh socialnih partnerjev.

vajanjem novega zakona morala reševati prednostno. Uresničevanje in izvajanje novega zakona bo zahtevno in bo terjalo svoj čas, še zlasti pa veliko izobraževanja in usposabljanja vseh socialnih partnerjev.

Nekatere stvari so za delavce boljše, druge slabše

Dragutin Ivanovič,
Obad
Ljubljana

Imam občutek, da so v novem zakonu o delovnih razmerjih nekatere stvari za delavce urejene boljše, druge pa slabše kot doslej. Dobro je zlasti to, da so nekatere delavske pravice, ki so bile zdaj samo v kolektivnih pogodbah, uzakonjene. Marsikatera delavska pravica pa bi morala biti bolj dorečena in konkretno zapisana, saj nekateri delodajalci poskušajo izkoristiti vsako luknjico v zakonu, samo da jim ne bi bilo treba delavcem dati tistega, kar jim pripada. Za delavce pa je enako pomemben kot novi zakon tudi plačni sistem. V dejavnosti varovanja nepremičnin je ekonomski položaj delavcev zelo slab. V našem podjetju denimo prejemamo

titi vsako luknjico v zakonu, samo da jim ne bi bilo treba delavcem dati tistega, kar jim pripada. Za delavce pa je enako pomemben kot novi zakon tudi plačni sistem. V dejavnosti varovanja nepremičnin je ekonomski položaj delavcev zelo slab. V našem podjetju denimo prejemamo

plače še vedno po splošni kolektivni pogodbi, ki je za delavce manj ugodna. Z vsemi dodatki pride več kot polovica delavcev zgolj do minimalne plače, regresa za letni dopust pa v zadnjih petih letih še nikoli nismo prejeli v celoti. Delavci moramo delati tudi več nadur, kot jih dovoljuje zakon, delodajalec pa se ne drži niti obljub, ki jih je sam podpisal. Pri nas je velika razlika med tistim, kar je napisano, in med realnostjo. Zato ni najbolj pomembno to, kaj piše v novem zakonu, temveč kako bomo zakon v Sloveniji spoštovali.

Pogodbo o delu bo lažje odpovedati

Barbara Smajič,
Komunala
Radovljica

Z novim zakonom o delovnih razmerjih je pač tako kot z vsakim zakonom: v njem so nekatere določila za delavce dobra, druga pa slaba. Neposredno po njegovem sprejemu smo mislili, da je za delavce izjemno ugoden, zdaj pa se že kaže, da v zakonu zapisano ni vse tako idealno za delavce. Posebno neugodna so določila zakona, ki govorijo o možnostih od-

povedi pogodbe o zaposlitvi. Res pa je, da bodo lahko tisti delavci, ki bodo zakon bolje poznali, z njegovo pomočjo bolj učinkovito zaščitili svoje pravice kot tisti, ki zakona sploh ne bodo poznali.

Glede na določila novega zakona o delovnih razmerjih ima tudi sindikat na tem področju več nalog in večjo odgovornost kot doslej. Ta odgovornost je še toliko večja, ker delavci sindikatu zaupajo.

Delavske pravice po evropskih normah

Jadranka Koban,
Snaga Maribor

V podjetju smo spremljali dolgotrajne razprave o novem zakonu o delovnih razmerjih, njegovo pravo vsebino in morebitne pasti pa bomo lahko spoznali šele zdaj, ko je zakon začel veljati in ga bomo začeli uporabljati v praksi. Zakon slovenskim delavcem zagotavlja pravice in socialno varnost po evropskih normah. Videli pa bomo, ali bo tako tudi v

praksi. Zelo pomembno je, da se z določili zakona seznani čim več zaposlenih. Res pa je, da se delavci začnejo za to, kar piše v zakonih, zanimati šele tedaj, ko jih »udari po glavi«. Na splošno pa delavce bolj kot zakoni zanimajo plače in njihova višina. Zato informiranje in usposabljanje delavcev za uresničevanje novega zakona ne bo lahko. Pri uresničevanju novega zakona bodo imeli pomembno vlogo tudi sindikalni zaupniki. Ker vsega ne bomo znali in zmogli sami, je za vsakega sindikalnega zaupnika pomembno, da zna poiskati strokovno pomoč. Uresničevanje novega zakona pa bo odvisno tudi od razvitosti socialnega dialoga v podjetju. Kjer je

Slovenija vodi premalo aktivno industrijsko politiko

Urad za makroekonomske analize in razvoj je javnosti predstavil najnovejšo številko Ekonomskega ogledala in delovni zvezek Industrijska politika in državne pomoči v Evropski uniji. Direktor urada **Janez Šušteršič** je povedal, da se je napoved o gospodarski rasti za lani pokazala za precej natančno (znani so podatki za tri četrta leta, za vse leto bodo znani šele marca). Navzgor odstopa izvoz blaga in storitev zlasti na evropske ter tranzicijske trge in v države nekdanje Jugoslavije. Nekoliko nižja od predvidene je rast zasebne potrošnje. To je posledica najnižjih stopenj rasti posojil prebivalstvu v zadnjih desetih letih in upadanja zaposlenosti v drugem polletju lanskega leta, nekoliko nižja od pričakovane pa je bila tudi rast plač. Napovedi pa so presegle nekatere dejavnosti, kot so gradbeništvo, rudarstvo in energetika, medtem ko kmetijstvo in ribištvo ter gostinstvo in promet dosegajo slabšo dinamiko razvoja. Ne glede na višjo realno rast izvoza od ocenjene predelovalne dejavnosti dosegajo napovedane vrednosti. Realno bo tako, po Šušteršičevih besedah, gospodarska rast

v okvirih alternativnega scenarija "Jesenske napovedi" in bo znašala 3,2 odstotka. Kot največje tveganje za prihodnje napovedi slovenske inflacije in gospodarske rasti je Šušteršič označil gibanje cen nafte na svetovnem trgu. Povedal je še, da urad že preračunava različne scenarije.

Ana Murn je predstavila oblike in načine državne pomoči v Evropski uniji z vidika industrijske politike. Po njenih besedah je evropska industrijska politika v praksi drugačna, kot je opredeljena v teoriji, saj Evropska unija uporablja precej več ukrepov ustvarjanja trga, ki so manj zaželeni, in manj zaželene ukrepe, usmerjene k podpori trga. S svojimi skladi in koordinacijo industrijskih politik držav članic Unija vodi aktivno industrijsko politiko, pri čemer je vedno ospredju enotni evropski notranji trg, šele nato industrijska politika in na koncu politika konkurence. Slovenija vodi manj aktivno politiko kot EU in njene članice in je z ukrepi bolj usmerjena k podpori trga, čeprav bi kot država v tranziciji lahko omajeno obdobje izvajala industrijsko politiko, usmerjeno tudi k ustvarjanju trga (začet

ne investicije, zaposlovanje, redno poslovanje). Pri nas strukturne pomoči še ne poznamo, uvedena je le državna pomoč, ki znaša okoli dva odstotka bruto domačega družbenega proizvoda, kar znaša okoli 550 evrov na zaposlenega. Največ je bilo pri nas sredstev državne pomoči vloženih v kmetijstvo in ribištvo, lani skoraj polovica, transportni sektor je tega leta dobil dobrih 8 odstotkov, premogovništvo 5 promilov, nekaj več kot 42 odstotkov pa je država vložila v predelovalno industrijo in druga področja. Struktura je v državah EU precej drugačna, predvsem je bistveno manj pomoči deležno kmetijstvo in precej več transport in premogovništvo. Je pa zato kmetijstvo, vključno z ribištvo, v EU deležno tudi pomoči preko strukturnih skladov, ki jih pri nas še nimamo.

Občutno manj kot EU daje naša država tudi regionalne pomoči, kar je po besedah Murnove nerazumljivo. Podatki kažejo, da višina državnih pomoči v EU ni odvisna od stopnje razvitosti držav. Stopnja aktivnosti industrijske politike brez kmetijstva pa je še vedno visoka. Kljub skupni ekonomski politiki je državam članicam prepuščena relativno visoka stopnja avtonomije in aktivnosti industrijske politike.

M. M.

socialni dialog dobro razvit in znajo socialni partnerji najti skupen jezik, večjih problemov z uresničevanjem novega zakona ne bi smeli imeti.

Zakon je rezultat razumnega kompromisa

Franci Bratuša,
Toplotna oskrba
Maribor

Menim, da smo lahko delavci z novim zakonom o delovnih razmerjih samo delno zadovoljni, saj je zakon rezultat razumnega kompromisa med interesi vseh socialnih partnerjev, še zlasti pa delodajalskih združenj in sindikatov. Pogajanja o zakonu so bila dolgotrajna in težka, delavcem pa je šlo na roko dejstvo, da se

Slovenija pripravlja na vstop v Evropsko unijo. Zato je tudi novi zakon o delovnih razmerjih usklajen z delovnopravno zakonodajo v Evropi. Nekatere stvari so za delavce zdaj urejene bistveno bolje, druge, zlasti pri zaposlovanju in odpuščanju delavcev, pa nekoliko slabše. Po novem zakonu ima več nalog tudi sindikat. Zdaj je prva naloga našega sindikata, da svoje zaupnike seznanijo z določili novega zakona. Samo če bodo sindikalni zaupniki in preko njih delavci seznanjeni s svojimi pravicami, se bodo lahko zanje tudi ustrezno postavili. Obstaja namreč nevarnost, da bodo posamezni delodajalci poskušali izkoristiti slabšo obveščenost delavcev za zmanjšanje njihovih pravic. Sindikat tega ne sme dopustiti. Seveda pa se bodo morali člani poslej po pomoč in nasvete bolj pogosto zateči k sindikalnim zaupnikom in k sindikalni službi prav-

ne pomoči, še zlasti, če jim bo delodajalec ponudil v podpis novo pogodbo o delu, za katero ne bodo prepričani, ali je zanje slabša ali boljša. Sindikat bo poslej lahko bolj branil svoje člane pred šikaniranjem, seveda pa bo lahko branil samo dobre delavce, ne pa tudi tistih, ki bodo kršili delovne obveznosti. Pri zaščiti delavskih pravic bodo prizadeti delavci in sindikalisti imeli največ težav z zelo kratkimi pritožbenimi roki, zato se bomo morali dobro organizirati.

Sindikalni zaupniki bodo potrebovali pomoč

Janez Medved,
Komunala
Sevnica

vlogi sindikalnega zaupnika bom sam pri izvrševanju teh nalog potreboval pomoč sindikalne službe pravne pomoči, računam pa tudi na strokovno pomoč kadrovskih strokovnjakov v podjetju. Nasploh se mi zdi, da bomo pri izvajanju novega zakona imeli najtežje delo kadrovske službe in sindikalni zaupniki. Zato bomo morali sodelovati. Vsekakor je dobro, da smo dobili novi zakon, saj bodo sedaj odnosi med delodajalci in delojemalci urejeni bolj čisto primerno in po meri Evropske

unije. Za informiranje delavcev in delodajalcev o določilih novega zakona bi lahko doslej več storila tudi država preko medijev.

Slovenija potrebuje še zakon o kolektivnih pogodbah

Zlatko Romih,
Komunalno stanovanjsko podjetje
Hrastnik

Po novem bomo imeli osnovna razmerja med delodajalci in delojemalci pri nas urejena bolj po evropsko. Doslej smo uporabljali na področju delovnih razmerij v glavnem še staro in delno spremenjeno zakonodajo, ki je nastala v čisto drugačnih razmerah. Novi zakon o delovnih razmerjih ustvarja tudi nove podlage za pripravo novih kolektivnih pogodb.

Z novim zakonom smo delavci veliko pridobili, saj so zdaj uzakonjene nekatere pravice, ki so bile prej zapisane samo v kolektivnih pogodbah. Zdi se mi, da je na pogajanjih o novem zakonu sindikat iztržil veliko. Več se očitno ni dalo. K dobrim pogajalskim pozicijam sindikata so prispevali tudi protestni shodi, ki jih je ZSSS organizirala v zvezi s pokojninsko reformo. Na teh shodih je prišla do izraza moč sindikata. Upam, da bomo sindikalisti enako uspešni tudi ob sprejemanju novega zakona o kolektivnih pogodbah. Zakon o kolektivnih pogodbah nujno potrebujemo, saj so v zakonu določene samo minimalne pravice delavcev, za vse druge pa se bomo morali dogovoriti v novih kolektivnih pogodbah. Zato bi morali zakon o kolektivnih pogodbah dobiti čim prej.

T. K.

Pogovor s predsednikom in sekretarjem Sindikata carinikov Slovenije

Zakon o sistemu plač v javnem sektorju bi lahko sindikate bolj povezal

Sindikata carinikov Slovenije (SCS) je pred kratkim spremenil svoje vodstvo. Novi predsednik konference (najvišjega organa sindikata) je postal Dušan Pečnik, sekretarske naloge pa bo opravljal Dušan Miščević, dosedanjí predsednik. SCS je samostojni sindikat, pridružen član SDDO, in tako povezan tudi v ZSSS. Povezuje se tudi v koordinacijo sindikatov negospodarstva in nastopa v skupni pogajalski skupini sindikatov javnega sektorja, v kateri se dogovarjajo o uveljavitvi novega plačnega sistema. Oba sogovornika smo vprašali zlasti o najbolj aktualnih nalogah in problemih. Želeli smo zvedeti tudi njuno mnenje o povezovanju sindikatov v javnem sektorju.

Leta 1990, ko se je SCS ustanovil, je bilo kakšnih 1500 carinikov, sedaj jih je približno 2300. In v tem sindikatu je organiziranih kar 85 odstotkov vseh zaposlenih, kar je v naši državi verjetno velika redkost.

Kdo pa lahko dela v carinski upravi? Sogovornika pravita, da so cariniki delavci posebne vrste. V tej službi v veliki večini izgubijo stik s svojim osnovnim poklicem, ki so ga pridobili z rednim šolanjem. Po desetih letih dela v carinski službi se cariniki ne morejo vrniti v svoj poklic. V operativni službi se delijo na carinike (imeti morajo popolno srednjo šolo), inšpektorje (imeli naj bi višjo ali visoko šolo, zaželeno je pravna stroka) in izterjevalce (načeloma s srednjo ali višjo izobrazbo).

In kaj je osrednje vprašanje, s katerim se največ ukvarjajo? Sogovornika pravita, da je to predlog akta o reorganizaciji carinske službe, dobili so ga septembra lani. Ko je SCS ugotovil, da so možnosti za vstop Slovenije v Evropsko unijo realne, je zahteval sestanek s Antonom Ropom, tedanjim finančnim ministrom. Predstavili so mu svoje videnje možne reorganizacije carinske službe. Minister se je na njihov predlog odzval pozitivno in določil rok za pripravo akta o reorganizaciji službe. V aktu je med drugim zapisano, da bo ukinjenih kakšnih 900 do 1000 delovnih mest carinikov. Večinoma na meji z Avstrijo, Italijo in Madžarsko. Na meji s Hrvaško naj bi zaposlili 500 carinikov, kar pomeni, da jih bo veliko premeščenih z drugih mejnih prehodov. Z ministroma Ropom in Bohincem se je SCS dogovoril, da bo približno 500 sedanjih carinikov prevzela policija in jih za to delo še dodatno usposobila. Čeprav nad prehodom v novo službo cariniki verjetno ne bodo navdušeni, je za sindikat to

Dušan Miščević in Dušan Pečnik sta kot eden.

dober dosežek, menita Pečnik in Miščević.

So se pogovarjali tudi o dokupovanju let za upokojitvev? Pogovor so začeli, vendar jim je minister Rop dejal, da država tega ne zmore. Ker je med cariniki veliko invalidov, tudi delavcev, ki jih je povozil čas, bodo skušali to vprašanje še enkrat načeti. Ko bomo člani Evropske unije, se bo od carinikov še bolj kot sedaj zahtevalo strokovno znanje, tega pa mnogi starejši cariniki nimajo dovolj.

Bo s premeščanjem carinikov z zahodne in severne meje na južno in vzhodno kaj težav? Težave seveda bodo, saj se bodo posamezniki vozili tudi do 100 kilometrov daleč. Težave bodo tudi zaradi tega, ker mejni prehodi niso primerno urejeni. Vse to bo seveda morala urediti država, ki bo verjetno morala poskrbeti tudi za službena stanovanja.

Kako pa so cariniki plačani? Od sprejetja zakona o carinski službi leta 1999 še kar primerno. Uvedel je namreč vrsto dodatkov, zaradi katerih so plače zrasle za 20 do 40 odstotkov. Sogovorni-

ka pravita, da plače sedaj niso ne slabe ne dobre. Carinik s srednješolsko izobrazbo in petimi leti izkušenj na mejnem prehodu dobi z vsemi dodatki kakšnih 140.000 tolarjev neto plače. V tem znesku so dodatki za turnusno in nočno delo, delo ob nedeljah in praznikih.

Kaj pa bo pri plačah carinikov povzročil novi zakon o sistemu plač v javnem sektorju? Miščević pričakuje, da bodo delavci na primerljivih delovnih mestih prejeli primerljive plače. Pričakuje tudi, da bo država status carinikov uredila primerljivo s statusom te službe v Evropski uniji. Carinike bi primerna plača morala stimulirati za bolj strokovno delo in jih hkrati odvrniti od deviacij, na primer od prejemanja podkupnine. Čeprav v carinski službi niso imeli javnih afer, tega pojava ni mogoče povsem iztrebiti. Med cariniki je še živ spomin na čase iz obdobja vlade Milke Planinc in Branka Mikolića, ko so bili plačani slabše od čistilcev in je bilo deviacij kar veliko.

Kako pa bodo na ceno dela carinikov vplivale zakonske omejit-

ve, stavkati na primer skoraj ne smejo? Oba sogovornika sta prepričana, da zakon v 56. členu določa toliko nalog, ki jih cariniki morajo izvajati, da stavkati res skoraj ne smejo. Poleg tega jim je onemogočena tudi vsaka druga pridobitniška dejavnost. Če bi želel popoldne voziti kamion, bi moral dobiti dovoljenje generalnega direktorja, pravi Pečnik.

Kako pa imajo cariniki urejen delovni čas, se jim obetajo kakšne spremembe? Cariniki na mejnih prehodih delajo v "ruskem turnusu". To pomeni, da imajo po 12 urah dela 24 ur počitka in po novih 12 urah dela 48 ur počitka. Po tem turnusu pridejo na delo 14-krat na mesec. Uprava pa sedaj načrtuje uvedbo klasičnega osemurnega dela. Če bo to uvedeno, bodo cariniki podobno kot drugi delavci opravili po 22 ali 23 "ših-tov" na mesec. Oba sogovornika sta prepričana, da bo ta ureditev za državo precej dražja, saj se bodo potni stroški povečali za 50 odstotkov. Velik problem bodo pogostejše vožnje na delo in z dela, večina carinikov namreč ne prebiva na mejnem prehodu. Zaposleni se s tem predlogom ne strinjajo in sindikat jih pri tem popolnoma podpira. Problemi bodo tudi z izravnavanjem števila ur, pri 12-urnem delavniku je to veliko lažje.

Kako pa je sindikat uredil odnose z upravo? Podpisali so pogodbo o pogojih za delo sindikata, ki določa tudi število ur za sindikalne zaupnike, pravico sestajanja in obravnavanja problemov v zvezi z delom. Sindikat ima tudi pravico dajati pobude za ureditev kakšnega od vprašanj. Sogovornika pravita, da so tudi zaradi tega odnosi z upravo solidni in da je dovoljna za sindikalne predloge.

Kako pa je sindikat carinikov organiziran? Pri organizaciji, ki je tudi zelo prilagodljiva, izhajajo iz hierarhičnih načel, po katerih deluje carina. Čeprav so sindikalne organizacije oblikovane v vseh desetih carinskih uradih, ima osrednjo vlogo sindikalna konferenca. Ta odloča o večini zadev, ki se enotno urejajo v upravi carinske službe.

Kdo pa so zaupniki SCS? V začetku so bili za zaupnike izvoljeni ljudje, ki so si upali kaj reči. Kmalu pa so ugotovili, da za opravljaj-

nje funkcije to ne zadošča. Vedeti je treba tudi, kaj in kako reči, treba je znati presojati različne ponujene možnosti. Ne nazadnje je treba znati tudi predlagati možne rešitve. Glede na moč sindikata in pripravljenost uprave je treba znati za ljudi iztržiti čim več, pravi Miščević.

V SCS so spoznali, da morajo svoje interese zastopati sami, da jih sami tudi najbolje zastopajo. Zaradi tega sodelujejo povsod, kjer se sprejemajo odločitve o položaju zaposlenih v javnem sektorju. Sprejeli so jih za sogovornika, njihovim zahtevam vedno prislunjejo in pogosto so tudi sprejete.

Se zaradi tega povezujejo v SDDO in različne oblike sodelovanja sindikatov javnega sektorja? "Ker se zavedamo, da smo v odnosih z vlado kot SCS prešibki, se povezujemo v republiški odbor SDDO, koordinacijo sindikatov negospodarstva in sodelujemo tudi v skupni pogajalski skupini sindikatov javnega sektorja. Sodelovanje s sindikati nam omogoča iskati rešitve, ki so v skupnem interesu zaposlenih v javnem sektorju, še zlasti pa v državni upravi," pravi Pečnik.

Pa so zaradi tega že razmišljali o povezovanju in združevanju dokaj razdrobljenih sindikatov? Sogovornika pravita, da so razmišljali kar precej in da so tudi prepričani, da bi bila večja pove-

zanost smiselna. Za javni sektor bi tako lahko prišlo v pošteb oblikovanje kakšne konfederacije. Ideja pa zaradi še premočnih parcialnih interesov (tudi v SCS) še ni dozorela. Sogovornika menita, da bi uveljavitev zakona o sistemu plač v javnem sektorju lahko pozitivno vplivala na povezovanje sindikatov na tem področju.

So v SCS ohranili kaj od tistega, kar je bilo značilno za sindikate v socializmu? Po besedah obeh sogovornikov sindikalne organizacije v uradih organizirajo tudi izlete, proslave in še kaj. Organizacijo rekreacije pa so v večini primerov poverili svojim športnim društvom. Sindikalne organizacije se tako lahko ukvarjajo s praviimi delavskimi vprašanji.

In kaj še načrtujete? "Načrtujemo povezovanje s kolegi iz sindikatov sosednjih držav. Njihove izkušnje iz časov priključevanja in življenja v Evropski uniji nam lahko koristijo. V SCS nimamo nobenega profesionalca, o tem le razmišljamo. Za opravljanje vseh nalog, ki zadevajo interese zaposlenih, nam priznavajo potrebne ure za odsotnost z dela. Prepričana sva, da je sindikat trdno zasidran med zaposlenimi in da so v tem tudi dobri temelji za delo v bodoče. Organizacijo bomo spreminjali zlasti v povezanosti z aktom o reorganizaciji carinske službe," pravita sogovornika.

Franček Kavčič

Sindikat delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije

Izračun izhodiščnih bruto plač (Tarifna priloga) december 2002

Tarifni razred	Plačilni razred	Opis	Koeficient	Izhodiščna plača v SIT za polni delovni čas
I.	1	Enostavna dela	1,00	72.413
II.	2	Manj zahtevna dela	1,10	79.654
III.	3	Srednje zahtevna dela	1,23	99.068
IV.	4/1	Zahtevna dela 1	1,37	97.206
	4/2	Zahtevna dela 2	1,46	105.723
V.	5/1	Bolj zahtevna dela 1	1,64	118.757
	5/2	Bolj zahtevna dela 2	1,75	126.723
VI.	6/1	Zelo zahtevna dela 1	1,85	133.964
	6/2	Zelo zahtevna dela 2	2,16	156.412
VII.	7/1	Visoko zahtevna dela 1	2,21	160.033
	7/2	Visoko zahtevna dela 2	2,50	181.032
VIII.	8	Najbolj zahtevna dela	3,00	217.239
IX.	9	Izjemno zahtevna dela	3,50	253.445

Izhodiščne plače so izračunane na osnovi novega količnika (1,02) povišanja izhodiščnih plač zaposlenih v gospodarskih dejavnostih Republike Slovenije od vključno decembra 2002 dalje, ki je objavljen v Ur. listu RS št. 109/02 z dne 13. 12. 2002.

Jernej Jeršan, sekretar SDGD Slovenije

Sindikalna lista

Januar 2003

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
za gospodarstvo)
SIT

Javni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT

Prvi del

1. Dnevnice

– cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	4.507,00
– polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	2.252,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.568,00

2. Kilometrina

(od 9. 7. 2002 dalje)	54,99	54,99
(od 23. 7. 2002 dalje)	54,84	54,84
(od 20. 8. 2002 dalje)	55,41	55,41
(od 3. 9. 2002 dalje)	55,50	55,50
(od 17. 9. 2002 dalje)	56,16	56,16
(od 1. 10. 2002 dalje)	56,22	56,22
(od 29. 10. 2002 dalje)	55,83	55,83
(od 12. 11. 2002 dalje)	53,94	53,94
(od 26. 11. 2002 dalje)	52,26	52,26
(od 10. 12. 2002 dalje)	53,70	53,70
(od 24. 12. 2002 dalje)	54,99	54,99

3. Ločeno življenje*	94.969,00	65.781,00
----------------------	-----------	-----------

4. Prenosišče – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2003)

– po SKPGD (na delovni dan)	698,00	698,00
-----------------------------	--------	--------

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	68.964,00	55.301,00
– za 20 let	103.446,00	82.951,00
– za 30 let	137.928,00	110.601,00

2. Odpravnina ob upokojitvi	474.844,00	719.640,00
oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje		oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje

3. Solidarnostne pomoči*

– po SKPD – ob smrti delavca	142.453,00	110.601,00
– ob smrti v ožji družini	71.227,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 12. 2002)	103.643,00	103.643,00
-------------------------------------	------------	------------

5. Zajemčena plača (od 1. 12. 2002)	50.559,00	50.559,00
-------------------------------------	-----------	-----------

6. Regres za letni dopust

– najmanj minimalna plača po zakonu o delovnih razmerjih (Uradni list RS št. 42/02, člen 131)	103.643,00	
– ali največ	165.342,00	132.170,00
(70 % povprečne slovenske plače)		

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade, regres za letni dopust in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

3. Regres za letni dopust v negospodarstvu je določen z Aneksom, Uradni list RS št. 99/01.

Strokovna služba ZSSS

Pogovor z dolgoletnim sindikalistom in funkcionarjem Dolfijem Potočnikom

Človeških odnosov v turizmu se ne da z ničimer nadomestiti

»Član sindikata sem bil od svojega prvega do zadnjega delovnega dne,« pravi smeje dolgoletni sindikalni zaupnik in funkcionar Dolfi Potočnik, ki se je lani upokojil, na zadnjem kongresu Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije pa se je poslovil tudi od aktivnega sindikalnega dela. »To pa še ne pomeni, da se ne bom še naprej živo zanimal in budno spremljal, kaj se bo dogajalo v našem turizmu in kako uspešen bo moj sindikat v prizadevanjih za boljši ekonomski in socialni položaj delavcev ter za zaščito delavskih pravic.«

Sindikalist po srcu

Dolfi Potočnik, ki je po poklicu kopališki reševalec, je svojo delovno kariero začel in končal v Hotelu Toplice Bled, ki je veljal in velja za enega od najbolj uglednih in uveljavljenih hotelov na Bledu in nasploh v Sloveniji. Tako je v minulih štirih desetletjih sooblikoval naš turistični razvoj in na lastni koži občutil vse vzpone in padce na področju visokega turizma v Sloveniji.

»Za reševalca v kopališčih sem se usposabljal na ljubljanski univerzi, kjer sta nam predavala med drugim tudi prof. dr. Ivko Šink in prof. Miha Potočnik. Oba sta nas veliko naučila. Poleg znanja pa sta nam vcepila tudi ljubezen do našega poklica,« se spominja Dolfi, ki svojega poklica ni opravljal samo z glavo in rokami, temveč tudi s srcem. Zato se je zapisal tudi v srca številnih gostov in s svojim zavzetim delom prispeval svoj kamenček v mozaik blejskega turizma.

Tako kot turistični delavec je bil Dolfi Potočnik vseskozi tudi aktiven sindikalist. Priza-

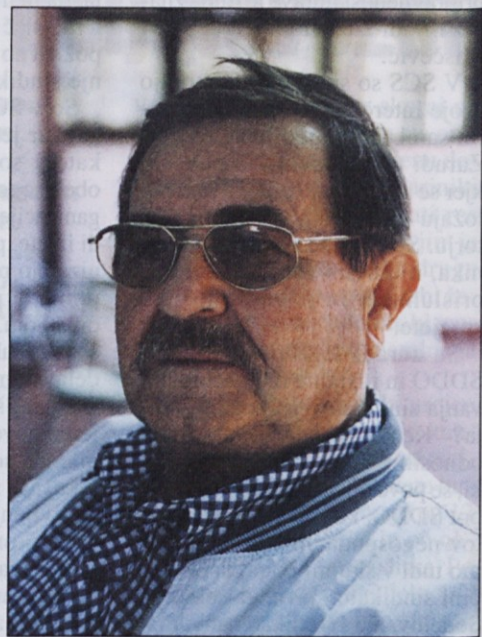
deval si je za boljši gmotni in socialni položaj delavcev v turizmu, hkrati pa se je zavzemal tudi za spoštovanje delavskih pravic in se boril proti krivicam. Dolfi je pač bil in ostaja tudi zdaj, ko je v pokoju – sindikalist po srcu. Zato so mu sodelavci zaupali odgovorne sindikalne funkcije. Pred upokojitvijo je bil predsednik sindikata v Hotelu Toplice Bled, predsednik območnega odbora SGiT za Gorenjsko in član predsedstva SGiT Slovenije.

Dolfi Potočnik je ponosen, da je delal v Hotelu Toplice Bled in da je sodeloval pri razvoju turizma na Bledu.

Turistični delavci in gosti kot ena družina

»Kolektiv v našem podjetju je bil vedno visoko usposobljen in zelo dober. V gostinstvu in turizmu je to zelo pomembno, saj morajo zaposleni med seboj dobro sodelovati. Mi smo vedno držali skupaj kot družina. Zaradi tega je hotel obdržal visok renome in goste tudi v času vojne za Slovenijo in v obdobju, ko je prišlo do problemov, povezanih z denacionalizacijo.«

»V našem hotelu je vedno vsak vedel, kaj mora delati in kakšne so njegove naloge. Vsi smo delali kot en tim, zato tudi poseben nadzor nad delom ni bil potreben, saj se je vsakdo zavedal svoje odgovornosti,« se spominja Dolfi. »Novi lastniki poskušajo v zadnjem času uvesti nov red, ki ga ne odobravam preveč, čeprav sem za disciplino. Turistični delavci morajo biti samoiniciativni, odgovorni, kreativni in zadovoljni ter ljubeznivi do gostov. Svoje delo morajo opravljati s srcem. To pa

Dolfi Potočnik: Gosti so lahko zadovoljni samo, če so zadovoljni tudi njihovi gostitelji oziroma delavci v turizmu.

je mogoče doseči samo z zaupanjem do ljudi oziroma delavcev ter z ustreznim plačilom za kakovostno in prizadevno delo.«

»Zaradi kakovostnih storitev in prijetnega vzdušja so se gostje radi vračali v naš hotel. Zato smo bili marsikdaj gosti in zaposleni kot ena družina,« pravi Dolfi. »Mnogi gosti so prihajali in prihajajo v naš hotel že več desetletij, nekateri celo že več kot štiri desetletja. Marsikateri od njih si še vedno zaželi moje družbe, četudi sem v pokoju.« To samo dokazuje, da se človeških odnosov v turizmu ne da zamenjati.

Dolfi je prepričan, da je v turizmu pač tako, da so lahko gosti zadovoljni samo, če so zadovoljni delavci v turizmu. Nezadovoljni gostitelji preprosto ne morejo razveseljati svojih gostov, četudi bi jih hoteli.

Krizo so premagali s socialnim dialogom

Kdaj pa so bili delavci v slovenskem turizmu v minulih štirih desetletjih najbolj zadovoljni? »Menim, da je bil ekonomski položaj delavcev v turizmu in gostinstvu, tudi glede na druge poklice, najbolj ugoden od začetka sedemdesetih do sredine osemdesetih let. Takrat je tudi standard delavcev najhitreje naraščal,« pravi Dolfi. V devetdesetih letih pa je vso Slovenijo zajela gospodarska kriza, ki se je še posebej močno odrazila na področju turizma – tudi na Bledu. Med tistimi, ki so posledice gospodarske krize najbolj občutili na svojih žepih, so bili po Dolfijevih besedah tudi gostinsko-turistični delavci.

Posledice krize so občutili tudi v Hotelu Toplice Bled, še zlasti, ker so jo spremljali problemi v zvezi z denacionalizacijo. »Krizo smo

Na kongresu SGiT sta se Dolfiju Potočniku (levo) zahvalila predsednik Iztok Bratož in sekretarka Karmen Leban.

SKVNS se pripravlja na skupščino

Podaljšanje rokov za razpravo in evidentiranje

Predsedstvo SKVNS je konec novembra sprejelo sklep o sklicu 4. skupščine, ki bo 7. marca. Zanj je določilo tudi rokovnik pripravljen in postopke volilnih opravil.

V decembru so na tej podlagi potekali mandatni zbori, na katerih so člani sindikata obravnavali delo sindikata v minulem obdobju. Na njih so opravili tudi evidentiranje kandidatov za nosilce funkcij v vodstvu SKVNS.

Decembra so se sestali tudi območni odbori SKVNS, ki so izvolili delegate za skupščino SKVNS. Posebna komisija pri predsedstvu SKVNS je v decembru oblikovala kandidatne liste za predsednika SKVNS, predsednike in člane odborov za ožje dejavnosti, predsednika in člane nadzornega odbora, predsednike in člane komisij ...

V tem okviru je predsedstvo SKVNS 10. januarja obravnavalo osnutek sprememb statuta

in potek kadrovskih postopkov. Razprava je pokazala, da so mnenja o predlagani spremembi statuta deljena. Gre zlasti za spremenjeni 25. člen, po katerem bi izvoljeni predsednik SKVNS svojo funkcijo lahko opravljal profesionalno. Precej razpravljavec je menilo, da bi bilo najprej treba sprejeti statutarno spremembo in šele na njeni podlagi kadrovati po novem.

Zaradi različnih mnenj o spremembi statuta in zahtev za dodatno evidentiranje kandidatov za nosilce funkcij je predsedstvo rok za razpravo in evidentiranje podaljšalo do 4. februarja. Kot nam je povedal Miloš Mikolič, so vsaj zaenkrat različna tudi stališča o tem, ali naj bi imel sindikat le enega profesionalca (predsednika ali sekretarja). Če stališča ne bodo usklajena pred skupščino, bodo odločitve morali sprejeti delegati.

F. K.

V soboto so se člani sindikata Pošte PE Maribor zbrali na občnem zboru. Več kot 600 udeležencem so se pridružili tudi Dušan Semolič, predsednik ZSSS, Cvetka Gliha, sekretarka SDPZ, in Alfonz Podgorelec, generalni direktor Pošte Slovenije. Semolič je zbranim predstavil prizadevanja ZSSS za izboljšanje položaja zaposlenih. Posebno pozornost je namenil novemu zakonu o delovnih razmerjih. Podgorelec pa je delavce pohvalil za delovno delo. Sindikatu v poslovni enoti, ki mu predseduje Hedvika Možina, pa se je zahvalil za dobro sodelovanje.

uspeli prebroditi tudi zaradi tega, ker smo imeli v podjetju dobro razvit socialni dialog. Vodstvo podjetja je skrbelo za poslovno politiko in je imelo v zvezi s tem tudi glavno besedo, sindikat pa je bedel nad spoštovanjem delavskih pravic. Sodelovanje med vodstvom podjetja in sindikatom je bilo korektno in dobro, probleme pa smo reševali s pogajanjem, katerih je moral za skupno rešitev vsakdo malo popustiti,« pravi Dolfi. »Upam, da bo sindikat tudi v bodoče dobro sodeloval z vodstvom podjetja in da bodo delavci zadovoljni, saj bo to prispevalo tudi k zadovoljstvu gostov.«

Priznanja za sindikalno delo

Na zadnjem kongresu SGiT so se delegati in gosti Dolfiju Potočniku zahvalili za dolgoletno sindikalno delo, predsednik in sekretarka SGiT Iztok Bratož in Karmen Leban pa sta mu v znak priznanja in zahvale izročila umetniško sliko. Leta 2002 je Dolfi Potočnik pre-

jel tudi najvišje priznanje, ki ga lahko prejme član velike družine Svobodnih sindikatov – plaketo ZSSS. Ob podelitvi plakete, ki mu jo je izročil predsednik ZSSS Dušan Semolič, so poudarili, da je bil Dolfi Potočnik uspešen zlasti pri uveljavljanju kolektivne pogodbe, še zlasti pri presežkih ur in izračunavanju bolniškega nadomestila. Aktivno je sodeloval tudi pri pripravi priloge h kolektivni pogodbi dejavnosti, ki določa tipične poklice, še posebej hotelske.

»Predsednik sindikata v podjetju je bil tudi med hudo krizo, v času slabih turističnih sezon in problemov, povezanih z denacionalizacijo. V tem času je moral kot predsednik veliko sodelovati z upravo in lastniki, pri čemer je bil zelo uspešen,« so prav tako poudarili ob podelitvi plakete. »Pri delu je bil uspešen tudi zaradi svojega pozitivnega pogleda na življenje in ljudi, zaradi česar je lahko reševal tudi na prvi pogled nerešljive probleme.«

In kakšne načrte ima Dolfi zdaj, ko se je upokojil in poslovil od aktivnega sindikalnega dela. »Zelo rad gobarim in zdaj se bom lahko bolj posvetil temu svojemu konjičku, za katerega mi je vedno primanjkovalo časa. Poleg tega pa se name še vedno obračajo posamezni gosti in skupine gostov, ki še naprej računajo, da jih bom spremljal na izletih v gore, kamor prav tako rad zahajam,« je kar malce skrivnostno Dolfi. V svoji dolgoletni karieri se je namreč spoznal in spoprijateljil z nekaterimi vidnimi domačimi in tujimi diplomati, politiki in gospodarstveniki, ki jih kdaj pa kdaj popeljal tudi na svoje gobarske terene.

»Seveda pa bom še naprej spremljal vse napore in aktivnosti sindikata v borbi za delavske pravice,« pravi smeje Dolfi. »Če me bo moj sindikat kaj potreboval, mu bom vedno rade volje priskočil na pomoč.«

Tomaž Kšela

Delavci Libele Maxime se bodo pritožili na sklepe o čakanju

Usoda delavcev Libele Maxime iz Celja, ki so lani izplačilo plač večkrat izsiliti s stavkami, je čedalje bolj negotova. Po besedah predsednika SKEI v podjetju in stavkovnega odbora **Marjana Bidermana** so delavci zadnji delovni dan pred novembrskimi prazniki prejeli del novembrske plače. Med prazniki pa so prejeli še drugi del plače za november, hkrati pa so dobili tudi sklep o napotitvi na čakanje.

Delavce je strah, da bo delodajalec proizvodnjo preselil na drugo lokacijo, saj naj bi po izjavah očitivcev pred prazniki z najetimi delavci iz podjetja odpeljal več strojev in naprav ter zaloge iz skladišča gotovih izdelkov.

Vodstvo SKEI v podjetju opozarja, da je delodajalec po določenih panožne kolektivne pogodbe (20. in 45. člen) dolžan o seilitvi strojev in naprav predhodno obvestiti sindikat, saj gre za poslovno odločitev, ki lahko vpliva na ekonomsko in socialno varnost zaposlenih.

Delavci Libele Maxime, še

vedno jih je okoli 20, ne vedo, kaj namerava storiti delodajalec. Prav tako ne vedo, kako je z njihovim pokojninsko-invalidskim zavarovanjem, z zdravstvenim zavarovanjem in nasploh s socialno varnostjo, saj delodajalec po njihovih podatkih ne plačuje redno prispevkov od bruto plač.

Sekretar območnega odbora SKEI v Celju **Anton Motoh** in predsednik SKEI v podjetju **Marjan Biderman** sta o težavah, ki pestijo delavce Libele Maxime, na začetku tedna obvestila tudi inšpekcijo za delo in se pogovorila tudi s sindikalno službo pravne pomoči na območju. Delovno inšpekcijo je SKEI o razmerah v podjetju obvestil že večkrat. Inšpektorji so tudi ukrepali in delodajalcu izdali ustrezne odločbe, vendar se za delavce ni še nič premaknilo na bolje.

Po navedbah delavcev je delodajalec z izplačilom plač zamujal že vse leto 2002. Tako so delavci prejeli januarske plače z 32-dnevno zamudo, februarske so zamujale za 30 dni, marčevske za 22 dni, aprilske za 18 dni, maj-

ske za 19 dni in junijske za 28 dni. Od takrat naprej je delodajalec delavcem izplačeval plače v gotovini na roke v obliki brezobrestnega posojila do obračuna plač. Delavci ne vedo, ali je plačeval tudi prispevke od bruto plač, vendar pa sumijo, da jih ni. Julijske plače so delavci prejeli z 49-dnevno zamudo, avgustovske pa s 45-dnevno zamudo, septembrske plače so kasnile za 28 dni, novembrske pa so dobili šele ob novem letu skupaj s sklepom o napotitvi na čakanje. V drugi polovici lanskega leta so delavci prejeli plače na roko običajno v več delih. Pa še te plače so morali večkrat izsiliti s stavko.

Delodajalec po navedbah Bidermana delavcem dolguje še regrese za letni dopust za leta 2000, 2001 in 2002. Jubilejne nagrade je delodajalec izplačeval nepre gledno oziroma jih kompenziral

z materialom. Delodajalec dolguje delavcem tudi določena izplačila po prisilni poravnavi. Inšpekcija za delo je opravila inšpekcijski pregled v podjetju že na začetku decembra lani. Delodajalcu je naložila, naj pripravi razviden in natančen pregled, kaj delavcem dolguje, vendar delavci doslej takšnega pregleda še niso dobili ali vsaj videli.

Po Bidermanovih besedah si SKEI prizadeva, da bi delavcem zagotovil socialno varnost. »Iščemo možnosti, ki bi to omogočile,« pravi Biderman. Že v teh dneh bodo prizadeti delavci ob pomoči sindikalne službe pravne pomoči vložili ugovore na sklepe o napotitvi na čakanje na delo, saj so po njihovem mnenju nezakoniti in neutemeljeni.

Delavci upajo, da bo ustrezno ukrepala tudi pravna država, od inšpekcije za delo do davčne uprave, in zaščitila njihove pravice ter od podjetja izterjala plačilo doslej neplačanih prispevkov iz plač. Sedanje razmere je po mnenju predstavnikov SKEI nujno razčistiti, saj škodujejo vsem – delavcem in delodajalcu.

T. K.

Upravni odbor združenja trgovine

Delodajalci ne bodo več popuščali

Stanislav Brodnjak, predsednik upravnega odbora združenja za trgovino pri GZS, je novinarski konferenci to sredo povedal, da so se s sindikati nazadnje sestali 9. januarja pri ministrici Petrinovi. Soglasje o višini dodatka po njegovem prepričanju ni bilo doseženo zaradi nedorečenosti sindikalnih zahtev. Trgovsko združenje je svoje stališče o obračunavanju dodatkov uskladilo z vsemi trgovci, ki delajo ob nedeljah. Sklenili so, da je 60 odstotkov na izhodiščno plačo oziroma za 20 odstotkov povečan doatek na 50 odstotkov meja do katere so trgovci še pripravljeni povečevati dodatke. Pristavil je, da se nekaterim trgovcem zdi to preveč. Na podlagi sklepov upravnega odbora bodo delodajalci sedaj predlagali trgovcem, naj se pogajajo s sindikati v družbah in dosežejo sporazum o 60-odstotnem povišanju in ga od 1. januarja, če to zmorejo, tudi izplačujejo. "Trmarjenje sindikatov le škoduje de-

lavcem" meni Brodnjak. Zaprtje trgovin ob nedeljah bi bilo »netrendno« in bi zavrlo »procese, ki so po meri kupca«, ker ti naj ne bi imeli več časa kupovati ob delavnikih, zato to delajo v nedeljo. Po Brodnjaku trgovci niso pripravljeni sprejeti tajnega glasovanja, ker so sveti delavcev izvoljeni tajno in so dovolj demokratičen forum. Tudi zakonske osnove za takšno glasovanje po njegovem ni, razen če se zanje odloči svet delavcev. Poudaril je tudi, da je trgovina edina dejavnost v tej državi, ki mora za nedeljsko delo dobiti soglasje delavcev.

Na novinarsko vprašanje, kakšno je stališče ministric Petrinove, je Brodnjak odgovoril, da se ve, kaj je njena funkcija, in na kateri strani naj bi bila. Če bo izglasovan referendumski ZA za zaprtje prodajaln ob nedeljah, je Brodnjak menil, da je omejevanje svobodne iniciative na trgu nepotrebno.

M. M.

Mariborska livarna v nov razvojni cikelus

Nadzorni svet Mariborske livarne Maribor je novembra imenoval Branka Žerdonerja za predsednika uprave. Ta je na novinarski konferenci ta teden predstavil razvojne možnosti in sanacijske ukrepe. Mariborska livarna je z več kot 1200 zaposlenimi v preteklem letu ustvarila skoraj 13,5 milijarde tolarjev skupnih prihodkov.

Žerdoner je povedal, da ima Mariborska livarna Maribor sicer izjemne zmožnosti in osvojene trge, vendar tudi precej slabosti. Konsolidirani prihodki od prodaje ne kažejo, da je produktivnost v tovarni na evropski ravni.

Mariborska livarna izvozi kar 75 odstotkov svoje proizvodnje, največ na trge EU in v države, nastale na ozemlju nekdanje Jugoslavije. To omogoča nadaljevanje industrijske tradicije v Mariboru in ohranitev delovnih mest

v okolju, kjer je brezposelnost zelo velika. Žerdoner zagotavlja, da je v tovarno prišel, da bi z razvojem ustvarjali nova delovna mesta. V podjetju pa bo potrebno prestrukturiranje proizvodnje in poslovnih funkcij. Da bi povečali obseg proizvodnje in produktivnost bo treba rešiti zapleten finančni položaj. Visoka cena kapitala še ne dopušča nujnih investicijskih ciklusov in prestrukturiranja, je med drugim dejal novi predsednik uprave. Napovedal je, da bo izkoristil vse možnosti za pridobivanje svežega kapitala, načrtuje tudi nove strateške povezave s partnerji doma in v tujini. Predelava in finalizacija bakra in aluminijevih zlitin kot osrednji proizvodni segment Mariborske livarne Maribor sta moderni in perspektivni dejavnosti.

T. K.

Sindikalnega vodenja se moramo tudi učiti

Ob izteku starega leta smo v območni organizaciji ZSSS Domžale organizirali posebno delavnico. V njej smo iskali odgovore, kako izboljšati svoje delo. Nekaj smo jih tudi našli in jih opisujemo v tem sestavku.

Kot v vsaki prostovoljni organizaciji se tudi v sindikatu zelo pogosto zgodi, da se sindikalni zaupnik loti dela z veliko mero vneme. Člane sicer skuša pridobiti za sodelovanje in jih o tem prepričuje, vendar mora veliko dela opraviti sam. Čez čas je veliko zaupnikov razočaranih in odnehajo.

Ko kdo od njih pride k nam, pove, da bi za uresničitev dobrih načrtov morali skupaj po- prijeti, pa so ga samo opazovali in še kritizirali povrh.

Biti sindikalni zaupnik, še posebej predsednik sindikata v podjetju ali zavodu, je v Svobodnih sindikatih zahtevna vloga. Vodstvena vloga pomeni veliko zaupanje članstva in zato tudi veliko odgovornost. Sindikalni predsednik ne more biti le strokovnjak za sindikalne zadeve, ampak zaupnik in prijatelj tistih, ki jih srečuje v organizaciji. Strokovnost, delavnost

in znanje pa mu lahko koristijo le, če zna člane tudi dobro voditi. Voditi ljudi v sindikatu pa je zelo zahtevno početje. Zaupnik in še posebej predsednik mora znati shajati z zelo različnimi ljudmi, kar ni enostavno. Človek sam zmore kaj malo, pač toliko, kolikor zmorejo njegove roke in pamet. V složenem sodelovanju z drugimi zmore veliko več. Stari pregovor pravi, da je v slogi moč. Če smo enotni, je dve in dve lahko tudi pet.

Sindikalni zaupnik mora imeti dovolj moči, da lahko vpliva na člane v sindikalni skupini, v izvršnem odboru, v organizaciji. Brez članov je sindikalna organizacija mrtva, brez srca in brez pobude.

Sožitje med člani je krhko in narobe je, če ga neprevidno skalimo. Sindikalni zaupnik deluje v najrazličnejših okoljih: v prostorih sindikata, pri direktorju, v proizvodnji, na cesti, na avtobusu ipd. Svojo vlogo opravlja v poletni vročini ali hudem mrazu, da kar škriplje.

Sindikalni zaupnik se izkazuje med sestankom članov, med pogajanji, ob stavki, ob

nenadnem izbruhu nezadovoljstva članov ali izbruhu slabe volje direktorja, ob športnih tekmovanjih, ob izletih, ob ...

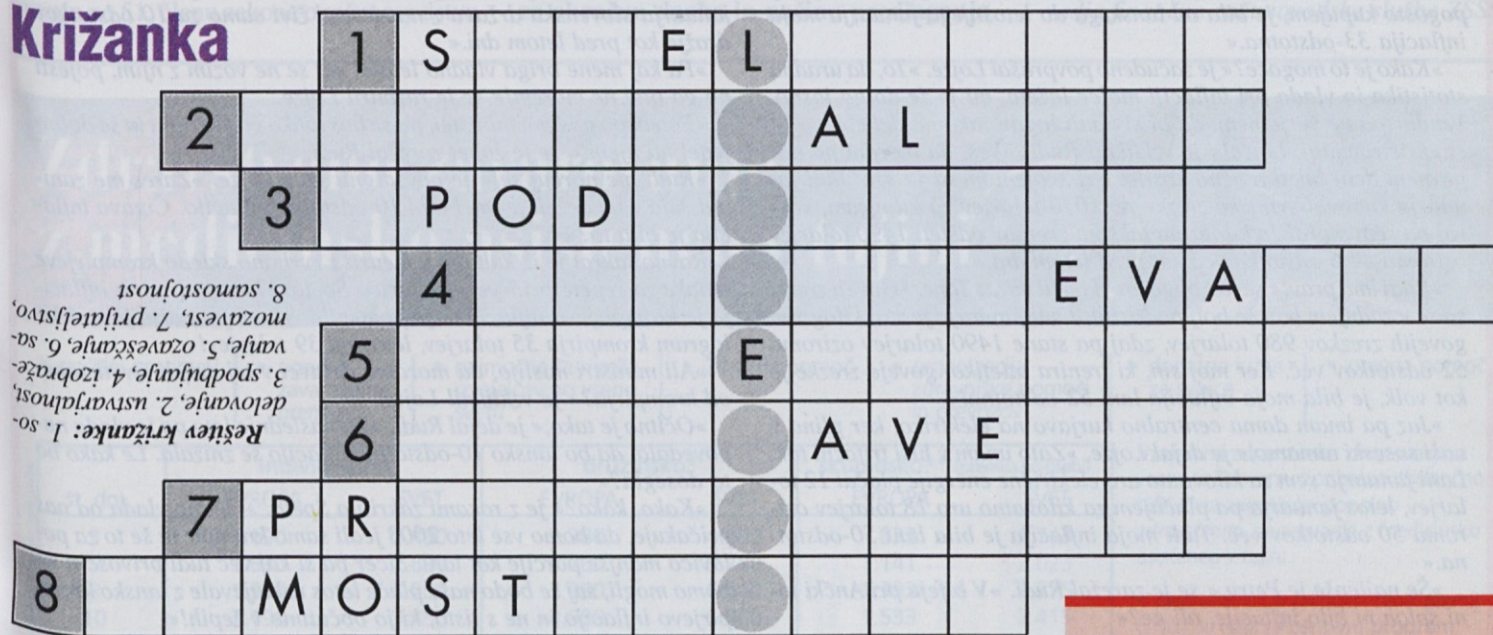
Zaupniki se razlikujejo po značaju, sposobnostih, interesih, potrebah, nagnjenjih. Tudi starost vpliva nanje: med mladimi, starejšimi in najstarejšimi sindikalisti so razlike tolikšne, da si večjih ni mogoče izmisliti. Na razpoloženje vpliva še marsikaj, najbolj boleče je, če pogajanja niso uspela.

Sredi mirnega dneva se nikomur ne mudi in je mogoče marsikaj urediti s potrpežljivim razgovorom – ali, še pogosteje, samo z razumevajočim poslušanjem. Kadar se začne govoriti o odpuščanju delavcev, da verjetno ne bo plače, regresa, da preti resna nevarnost za stečaj, takrat so dragocene sekunde in za pogovarjanje je prav malo časa. Treba je ukrepati.

Ves svet skrbi za šolanje vodij, ker so potem uspešnejši in ker je tveganje ob njihovem početju manjše. Škoda, da v Svobodnih sindikatih izobraževanju in šolanju sindikalnih vodij posvečamo tako malo pozornosti. Tudi o vodenju v Svobodnih sindikatih ni napisanega skoraj nič. Verjamemo, da bomo v novem mandatnem obdobju tudi na tem področju obrnili nov list. Do takrat pa skušajte rešiti križanko, v kateri smo udeleženci delavnice odkrili pomembne elemente aktivnosti, ki prispevajo k uspešnemu vodenju v sindikatu.

Justi Arnuš

Križanka

Rešitev križanke: 1. so- delovanje, 2. ustvarjalnost, 3. spodbujanje, 4. izobraževanje, 5. ozaveščanje, 6. samostojnost, 7. prijateljstvo, 8. samozavest.

1. Za izvajanje sindikalnih nalog moramo razviti dobro ...
2. Oblikovanju svežih idej bi lahko rekli tudi ...
3. Da bi sindikalni funkcionarji in člani pri aktivnostih bolj sodelovali, je od predsednika potrebno ...
4. Janezu to, kar se je kot Janezek naučil, več ne zadošča, potrebuje ...
5. Bolj kot se zavedamo, kaj se dogaja, lažje napredujemo. Ta proces imenujemo ...
6. Kdor vase ne verjame, ne more pomagati drugim. Da bi jim pomagal, mora pridobiti ...
7. Če lahko z nekom delimo dobro in slabo, imenujemo to ...
8. Čeprav nam kolegi lahko veliko pomagajo, potrebujemo tudi ...

Novembra so plače poskočile

Po najnovejših podatkih Statističnega urada RS, so povprečne novembrske bruto plače znašale 252.885 tolarjev. V primerjavi z oktobrom so bile večje za 5,4 odstotka, v primerjavi z novembrom 2001 pa za 7,7 odstotka. V teh primerjavah je Statistični urad upošteval tudi 13. plače, božičnice in podobna izplačila. Ta prednovoletna izplačila v novembru so v povprečju znašala 11.343 tolarjev, kolikšna so bila v decembru statistika še ni ugotovila.

F. K.

Humoreska

»To ne vodi nikamor več: cene naraščajo, plače pa imamo že celo večnost enake,« je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi zarobantil rezkar Vili. »Če nam ne bodo kmalu povečali plač, bomo kmalu prišli vsi na boben! Jaz nimam v žepu niti tolarja več, čeprav bomo naslednjo plačo prejeli šele čez teden dni. Niti za sendvič več nimam!«

»Hi, hi, hi,« se je zahihitala Sonja iz računovodstva. »Januar je vsako leto najdaljši mesec, še zlasti za tiste, ki so pred novim letom pregloboko segali v svoj žep. Vidiš, Vili: če bi decembra namesto špircarjev pil vodo, bi si lahko danes mirno privoščil dva sendviča, ne samo enega! Nič ne pomaga: z denarjem je treba ravnanati razumno!«

»Sonja, nehaj se delati pametno! Če se ti decembra pred vsako novoletno zabavo ne bi tako lišpala, kot si se, bi tudi tebi ostalo toliko denarja, da bi lahko šla januarja kdaj k frizerju!« jo je jezno zabil Vili. »Raje povej, za koliko nam morajo glede na inflacijo dvigniti plače!«

Sonja je užaljeno povesila oči in si z obema rokama popravila frizuro. Nato pa je vendarle odvrnila: »Po uradnih podatkih je bila lani inflacija 10,4-odstotna!«

»Ha, ha, ha,« se je zarežal Rudi. »Čigava inflacija je bila 10,4-odstotna. Moja že ne!«

»Kako čigava?« se je namrdnila Sonja. »Inflacija je za vse enaka!«

»To pa ne bo držalo,« je dvignil prst Rudi. »Vsak ima svojo inflacijo, odvisno pač od tega, katere proizvode in storitve troši! Midva z ženo sva celo leto 2002 pridno zapisovala, kaj sva kupovala in koliko sva za kaj dala. Če primerjam cene tistih artiklov, ki jih sam najbolj pogosto kupujem, je bila od lanskega do letošnjega januarja moja inflacija 33-odstotna.«

»Kako je to mogoče?« je začudeno povprašal Lojze. »To, da uradna statistika in vlada pri inflaciji malce lažeta, mi je že dolgo jasno. Vendar pa ne verjamem, da bi si upali lagati tako na debelo.«

»Kar računaj, Lojze!« je vzkliknil Rudi. »Veš, da moram po naporu delu imeti močno kosilo. Pri svojem mesarju sem lani januarja kupoval svinjske zrezke po 1030 tolarjev za kilogram, včeraj pa sem moral za kilogram takšnih zrezkov odšteti 1490 tolarjev oziroma 44,6 odstotka več kot pred letom dni.«

»Rudi ima prav!« se je v pogovor vključil mizar Tone. »Goveji zrezki so se v zadnjem letu še bolj podražili. Lani januarja je stal kilogram govejih zrezkov 980 tolarjev, zdaj pa stane 1490 tolarjev oziroma 52 odstotkov več. Ker moj sin, ki trenira atletiko, goveje zrezke je kot volk, je bila moja inflacija lani 52-odstotna!«

»Jaz pa imam doma centralno kurjavo na elektriko, ker plina v naši soseski nimam,« je dejal Lojze. »Zato imam v hiši trifazni tok. Lani januarja sem za kilovatno uro električne energije plačal 12 tolarjev, letos januarja pa plačujem za kilovatno uro 18 tolarjev oziroma 50 odstotkov več. Tudi moja inflacija je bila lani 50-odstotna.«

»Še najlepše je Petru,« se je zarežal Rudi. »V bifeju pri Ančki lani sploh ni bilo inflacije, ali ne?«

»Rudi, nič se ne delaj nevednega, saj si pri Ančki tudi ti reden gost – razen januarja,« mu ni ostal dolžan Peter. »Ker ga sam za razliko od nekaterih drugih pijem po pameti, lahko k Ančki na kakšen šri-car stopim tudi januarja, če mi zapaše. No, tako sem ugotovil, da sem moral lani januarja za deci vina plačati 95 tolarjev, letos pa 120 tolarjev. Vino se je pri Ančki podražilo za 26 odstotkov. Steklenica piva pa se je podražila skoraj za 17 odstotkov. Lani sem dal zanj 300 tolarjev, letos pa moram dati 350 tolarjev.«

»Ančka je zares zasolila cene!« je pribila Sonja. »Lani januarja sem za kavico s smetano dala 140 tolarjev, zdaj pa stane že 180 tolarjev ali 28 odstotkov več. Samo smetana je lani stala 40 tolarjev, letos pa 60 tolarjev oziroma 50 odstotkov več.«

»Sonja, za tvojo denarnico in za tvojo postavbo bo najbolje, če začneš piti kavico brez smetane,« se je zarežal Vili. »Potem boš za kavico dajala 120 tolarjev oziroma 17 odstotkov manj kot lani. Pri Ančki zate ne bo več inflacije!«

»Kako zame ne bo več inflacije?« se je razburila Sonja. »Ali dedici sploh veste, da sta se od lanskega do letošnjega januarja denimo petršilj in zelena podražila od 220 tolarjev na 500 tolarjev. Moja gospodinjska inflacija znaša grozljivih 128 odstotkov.«

»Presneta reč! Nečesa pa ne razumem!« se je razburil Lojze. »Rudi je imel lani 44-odstotno inflacijo, Tone 52-, Peter 26-, Sonja 128-, jaz pa 50-odstotno. Kako za hudiča je mogoče, da smo v državi vsi skupaj imeli samo 10-odstotno inflacijo?«

»Preprosto,« se je zarežal Rudi. »Pocnilo se je vladno letalo, država je ceneje kupila policijski čoln, zdi pa se mi tudi, da so se pocnili doma izdelani oklepni in granate za slovensko vojsko. Tako letos januarja slovenska država z nami vred živi samo za 10 odstotkov dražje kot pred letom dni.«

»Pa kaj mene briga vladno letalo, saj se ne vozim z njim, pojediti pa ga tudi ne morem!« se je razburil Lojze.

»Potem pa postani minister, pa se boš lahko vozil z njim in še dobro jedel na njem!« se je zopet zarežal Rudi.

»Rudi, ne norčuj se!« je povzdignil glas Lojze. »Zares me zanima, kdo v tej deželi je imel lani 10-odstotno inflacijo. Čigava inflacija je bila to?«

Ravno takrat je iz kuhinje v menzo z zvrhano skledo krompirjeve omake za repete pridvela kuharica Špela. »Desetodstotna inflacija je krompirjeva inflacija,« je pojasnila. »Lani januarja je stal kilogram krompirja 35 tolarjev, letos pa 39 tolarjev!«

»Ali ministri mislijo, da moramo delavci v tej deželi živeti samo od krompirja?« je vzkliknil Lojze.

»Očitno je tako,« je dejal Rudi. »Za naslednje leto pa je vlada napovedala, da bo lansko 10-odstotno inflacijo še znižala. Le kako bo to dosegla?«

»Kako, kako?« je z rokami zakrilila Špela. »Očitno vlada od nas pričakuje, da bomo vse leto 2003 jedli samo krompir in še to za polovico manjše porcije kot lani. Sicer pa si kaj več tudi privoščiti ne bomo mogli, saj se bodo naše plače letos usklajevale z lansko krompirjevo inflacijo in ne s tisto, ki jo občutimo v žepih!«.

Petelin

»Na našem kmečkem turizmu boste odlično spali, ob jutrih pa vas bo budil petelin!«

»Prosim, navijte ga za deveto uro!«

Dopisovanje

Moški je v gostilni osvajal mladenko pri sosednji mizi. S pomočjo natakara ji je poslal pisemce: »Ali vas lahko povabim v kavarno na kavo?«

Čez nekaj minut je dobil pisemce nazaj. V njem je pisalo: »Zato, da bi lahko pili kavo z mano, bi morali imeti najmanj mercedesa, vilo in vikend na morju, v hlačah pa 16 centimetrov.«

Moški je mladenki takoj odpisal: »Imam mercedesa, športnega ferarrija in novega terenca, dve

vili, dva vikenda na morju in enega v planinah. Tistega v hlačah pa si zaradi vas nisem pripravljn skrajšati za sedem centimetrov, zaradi tega z najinim srečanjem ne bo nič!«

Juha

»Natakar, te goveje juhe mi ni treba dati na mizo. Kar nazaj jo odnesite in mi prinesite bolj vročo!«

»Kako pa veste, da ni vroča?«

»Če bi bila vroča, vi ne bi tiščali prsta vanjo!«

Delovne izkušnje

»Iščem službo.«

»Kaj pa znate delati?«

»Usposobil sem se za gozdnega delavca. Drevesa podiram.«

»Kje pa ste delali doslej?«

»V Sahari!«

»Kako v Sahari? Saj tam ni dreves!«

»Seveda jih ni več! Zato sem tudi ostal brez dela!«

Varščina

Zakonca sta po kosilu v gostilni ugotovila, da sta denar pozabila doma.

»Oprostite, domov bom moral skočiti po denarnico,« je mož dejal natakarku. »Žena pa bo ostala tukaj!«

»Raje zastavite nekaj, kar je zares nekaj vredno!«

Opozorila računovodjem sindikalnih organizacij

Pri pripravi letnega poročila za leto 2002 upoštevajte:

1. PODATKE ZA ODMERO DOHODNINE DAVČNEMU URADU

Podatke za odmero dohodnine je treba davčnemu organu in zavezancem razposlati do 31. 1. 2003.

Podrobnosti o vsebini, obliki in načinu poročanja vsebuje **Pravilnik o dostavi podatkov za odmero dohodnine za leto 2002**.

Pravilnik za leto 2002 je bil objavljen v Uradnem listu 109/02.

Če tovrstnih izplačil v letu 2002 ni bilo, je treba o tem davčni urad obvestiti s pisno izjavo.

2. INVENTURO ZA LETO 2002

Popis sredstev in virov sredstev mora sindikat skladno z zakonom o računovodstvu po stanju 31. decembra opraviti čim prej. Inventurni elaborat je priporočljivo predati računovodski službi vsaj 20 dni pred rokom za oddajo letnega poročila.

3. LETNO POROČILO PO 51. ČLENU ZAKONA O RAČUNOVODSTVU

Sindikati, kot pravne osebe zasebnega prava, morajo po 51. členu zakona o računovodstvu

Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES), ki je pooblaščen za obdelavo in objavo podatkov, najkasneje do 28. februarja predložiti **letno poročilo**, ki vsebuje:

- bilanco stanja na poenotenem obrazcu,
- izkaz prihodkov in odhodkov na poenotenem obrazcu,
- izjavo (ki potrdi, da so podatki enaki oziroma temeljijo na bilanci stanja in izkazu prihodkov in odhodkov, sestavljenih za namen zagotovitve javnosti podatkov v skladu z Zakonom o računovodstvu in SRS 36),
- pojasnila k izkazu,
- poslovno poročilo (21. člen Zakona o računovodstvu).

V Uradnem listu 95/2002 je bilo objavljeno metodološko navodilo za predložitev letnih poročil pravnih oseb zasebnega prava za leto 2002.

Obrazci so spremenjeni. Predložijo se na pristojno izpostavo AJPES-a.

4. OBRAČUN DAVKA OD DOBIČKA

Pravne osebe morajo davčnemu organu oddati obračun davka od dobička pravnih oseb, ki je predpisan z **Zakonom o davku od dobička pravnih oseb in Odredbo o obrazcu za obračun davka in načinu predlaganja**

obrazca davčnemu organu najkasneje do 31. marca 2003.

Zavezanci za obračun davka od dobička so vsi sindikati – pravne osebe, ki dosegajo dobiček iz pridobitne dejavnosti.

Ker so davčne zavezanke **vse pravne osebe**, morajo v skladu s prvim odstavkom 199. člena **zakona o davčnem postopku** pristojnemu uradu Davčne uprave Republike Slovenije prav vse predložiti obrazec za obračun davka od dobička pravnih oseb, torej tudi če glede na 26. člen zakona ne ugotovijo davčne osnove.

Sestavni del davčnega obračuna pa so tudi računovodski izkazi:

- izkaz stanja,
- izkaz prihodkov in odhodkov.

5. POROČILO O OSEBNIH PREJEMKIH ZAVODU ZA POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE (ZPIZ)

Izplačevalci osebnih prejemkov morajo za leto 2002 izpolnjene obrazce M4 do 30. aprila 2003 dostaviti ZPIZ-u.

Mateja Mramor Hrovat,
vodja finančno-računovodske službe ZSSS

Zdravstveno zavarovanje z medicinsko asistenco v tujini

- različni programi
- ugodne zavarovalne premije
- najmočnejša mreža izvajalcev po vsem svetu
- 24-urna pomoč
- organizacija zdravniške pomoči in prevozov
- dodatna kritja za svojce
- pravna pomoč

št. dni	individualno		družinsko*		skupinsko** (premija po osebi)	
	EVROPA	SVET	EVROPA	SVET	EVROPA	SVET
3	1.190	2.490	2.380	4.980	833	1.743
5	1.630	2.890	3.260	5.780	1.141	2.023
8	1.990	3.250	3.980	6.500	1.393	2.275
10	2.190	3.450	4.380	6.900	1.533	2.415
15	2.690	3.980	5.380	7.960	1.883	2.786
21	3.380	4.820	6.760	9.640	2.366	3.374
30	4.580	6.390	9.160	12.780	3.206	4.473
45	5.970	9.840	11.940	19.680	4.179	6.888
60	7.480	11.240	14.960	22.480	5.236	7.868

Zajemna zdravstvena zavarovalnica vam v sodelovanju s priznano asistenčno hišo Elvia zagotavlja popolno zdravstveno zavarovanje z medicinsko asistenco v tujini.

V razpredelnici je prikazan cenik premij (v SIT), ki velja za **osnovni program zavarovanj**.

Informacije:
01 47 18 742 ali 01 47 18 723
www.vzajemna.si, wap.vzajemna.si

Zavarovanje lahko sklenete tudi preko interneta -

Zavarovanja lahko sklenete tudi za obdobje 75, 90, 135, 180, 270 ali 365 dni.

Priporočamo, da sklenete **VIŠJI PROGRAM**, saj so stroški zdravstvenih storitev v nekaterih državah zelo visoki. Višji program vam nudi visoko kritje stroškov zdravstvenih storitev in prevozov.

